Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1255 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 2 ԱՊՐԻԼ 1903 — 15 ԱՊՐԻԼ 1903 „Ն. Տ."

ՅՕ ՓԱՐՊ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊՈՒ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՅՕ ՓԱՐՊ

اداره‌نین صاحب و مدیری غازی احمد توفیق افندی

باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20. Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՆՏ ՁԻ ՏՐՈՒԻԼ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ

ՊԻՏԻ Է ԳՐՈՒԻԼԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԱՍԻՒ ՀԱՄԱՐ

12 ամիսը ԿԱՆԽԻԿ ղր. 75

6 » » » 40

ԴԱԻԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՓՈՂՈՑԻ ՃԱԽՋԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ

12 ամիսը կանխիկ ղր. 100

6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

ՓՈՂՈՑԻ ՃԱԽՋԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ

12 ամիսը ԿԱՆԽԻԿ Ֆրգ. 22

6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԿԸ ԸՆԴՈՒՆԻ

ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ

10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ՅԱՆՈՒՑԱԻՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Մէկ անգամի համար տողը 5 ղր.

Մէկ անգամէ աւելի յանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԿԸ ԼՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ

Ա.ՈՒ.Ա.ՕՑՆԵՐԸ Ա.ՐՇԱԼՈՑԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Պ. ԶԷՄՊԼԷՆ ԵՒ ԱՊԱԳԱՅ ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏ

Լսած ենք Պ. Զէմպրլէնի համար թէ իբր Անգլիոյ մեծ մարդկէն մին, ապագայ նախարարապետութեան է. և այս թռնուելի պատեհապատճառին այն տաք առնները, երբ Անգլ. բանակը Նահապետութեան դէմ մաքառելու պարապուրդի ըլլալով, ամէն բան միայն արտաքինէն և միտ ներկային երեւոյթներէն դատողները չարաչար կերպով կը քննադատէին անոր ընթացքն և կը ծաղրէին զայն, ու երբ Պ. Զէմպրլէնը իբր նոյն պատեհապատճառին միակ պատճառը, իր երկիրը կործանման եզրը հասցնող ամենապատիկ անդերձին մին համարելով, պարզ բարոյական մը արժէքն իսկ անոր համար չտա տեսնել կ'ուզէին։

Պատմութիւնը իր չրջանը չարունակեց և լրացուց, որ ատեն պարկեշտ թերահաւատներուն համար պէտք կ'ըլլար խոստովանիլ թէ, գոնէ կարծածնուն չափ պզտիկ մարդ մը չէ եղեր Զէմպրլէն։

Իրականութիւնը այդ կարծիքէն ալ վեր է. և երբ Պ. Զէմպրլէն իր կըտրուկ և խիստ քաղաքականութեանը պատճառաւ օտարներէ չատերուն ատելութեան համար դժբաւարաւ մարսելի չըլար, արդէն իսկ զինքը տեսած պիտի ըլլայինք մեծ մարդոց չատուկ այն նախարարապետական ատենին վրայ, զոր Զէմպրլէններու օգնութեամբ այնչափ բարձրացնելէ ետքը չպէորդի մը կը չանձներ Լորտ Սալզպըրի։

Այժմ քաղաքական աշխարհին մէջ հմուտ և իրազեկ անձերէն քիչերը կան չհաւատացող որ, եթէ Պ. Զէմպրլէն Լորտ Սալզպըրիի չայորդը կրցաւ ըլլալ, անոր չայորդին չայորդը պիտի ըլլայ։

Ուրիշ անգամ ալ ըսած ենք որ, մանաւանդ Անգլիոյ մէջ, խնդիրը անձի վրայ չէ այլ քաղաքականութեան. և եթէ անոր քաղաքականութեան մագիսը դէպ ի ազատ և խիստ Զէմպրլէններու կը նայի, անկասկած կերպով յայտնի կ'ըլլայ որ Անգլիոյ քաղաքականութեան աւելի խիստ վիճակի մը վերածուելուն պէտք կը տեսնուի։

Նախորդ վարչապետներէ մէկ քանին արտաքին քաղաքականութեան մէջ այնպիսի մեղմ ընթացք մը քննելու երեւոյթն ունեցան որ, օտարները կամաց կամաց կը վարժուէին զայն իբրեւ անկարեւոր մեծութիւն մը համարելու, թէպէտ անոնք, ինչ ինչ պարագաներու մէջ ամենէն կարուկ և խիստ ընթացքն ալ ունեցած ըլլային. բայց ժողովուրդին հակումը՝ կոչտ իրականութիւնը չէր, այլ փափուկ երեւակայականը։

Վերջապէս այդ վարչապետներէն որալ եղան, կոչտ իրականութիւնը ըստ պատշաճի հակակշռելու կարող չեղան, մինչեւ որ Ճաշոցատ մը վրայ կը հաներ եւ Զէմպրլէններու քաղաքականութեան կարուկ և խիստ ձեւը կարուկ և խիստ կերպովճակատելու կարող կ'ըլլար։

Ճաշոցատի դէպքէն ի վեր է որ օտարներու աչքը չատակ կերպով տեսնելու սկսաւ թէ Անգլիան իրրեւ անհրաժեշտ զօրութիւն մը ըմբռնելը մեծ սխալ մըն էր. և համոզուիլ սկսած են որ ապագայ Զէմպրլէններու կարուկ և խիստ արտաքին քաղաքականութիւնը ցուցնող Անգլիոյ մէջ, ազատականներ և պահպանողականներ, անուան և տուին մէջ իրարմէ ինչ տարբերութիւն ալ ունեցած ըլլան, իրականին և գործի մէջ, արտաքին քաղաքականութեան մասին չեն տարբերիր մէկմէկէ։ Միայն ընթացքի և գործի եղանակին մէջ տարբերութիւն մը կրնայ գտնուիլ, և սակայն միայն մեղմութեամբը օտարին չատ մը սխալներուն պատճառ կրնար տրուիլ. մինչ միւսին կարուկ և խիստ երեւոյթովը, այդպիսի սխալներու առաջքը կրնայ առնուիլ, և ամէն ոք յատակօրէն կրնայ տեսնել այն բոլոր ճամբաները որոնք կը չանգին անգլիական արտաքին քաղաքականութեան և համակերպութեան վերջին ատենները։

Ըսինք որ խնդիրը անձի վրայ չէ այլ քաղաքականութեան, այսինքն անոր եղանակին վրայ։ Այլ եւս Անգլիոյ նախարարապետները Զէմպրլէններ ըլլան թէ ուրիշներ, անոր արտաքին քաղաքականութիւնը կարուկ և խիստ, այսինքն օտարները չսխալեցնելու ուղղութիւնը բռնած է. որով չատ անգամ ծանր հետեւութիւններու ծնունդ տըւող, այլ թիւրիմացութենէ մը առաջ եկող փոքր միջադէպերու առաջքը առնուած կ'ըլլայ. և ասիկայ՝ խաղաղասէր աշխարհին բաղձացած է՛ն մեծ բարիքներէն մէկը կրնայ համարուիլ։

Ընկերային ներքին խնդիրներու մէջ հին վարչապետները ամենամեծ ծառայութիւններ մատուցած են. բայց երբ խնդիրը անոնց արտաքին քաղաքականութեան եղանակին վրայ է, չատ պատճառներ կան հաւատալու որ, Զէմպրլէններու կարուկ և խիստ ընթացքը՝ նախամեծար կրնայ համարուիլ։

ԼԻՈՆՔԷ

ԽՕՍՔԸ ՄԷՋԵՐՆԻՍ

ՀԵՔԻՆԱԿԸ

Եթէ ունիմ ապուշութիւն մը, զոր միւս բոլոր ապուշութիւններէս աւելի կը սիրեմ, ասիկայ ալ թատրոն մը գտնուած ատենս, դերասաններուն խօսած ժամանակ ահագին աղմուկներ հանելն է. քանի մը որ, ապահովաբար այնչափ քեֆիս չպիտի երթար եթէ ինծի ընէին։

Ատոնք ազատական չնորհի պէտք ունին, ատոնց խօսքերը չըլլալուհամար։

Մարդիկ կրնան ստել, կը ատեն, և նոյնիսկ հակայական չափով մը, բայց գերագոյն ստախօսը միշտ կինն է։ Սուտը երեւակայելու կարողութիւնը իր սեռային քնութեան մէկ մասն է, մասը այն տարօրինակ, չղային յօրինուածքին որ այնչափ անբացատրելի, այնչափ հրապուրիչ, այնչափ սոսկալի, այնչափ անդիմադրելի կ'ընէ կինը։

Աչքի առնելե բերէք պատմութեան բոլոր խարդախութիւնները,—այն խարդախութիւնները որոնք առուտրական չեն. քանի որ կիները չեն կրնար չատ գործ ունենալ այդ տեսակ խարդախութիւններու հետ. ասիկա ոչ իրենց ըմբռնողութիւն ոչ ալ մասնաւոր կարողութեան չրջանակին մէջ է,—այլ ձեր աչքին առնելե բերէք պատմութեան այն բոլոր մեծ խարդախութիւնները որոնք զուտ հնարողութենէն և անգոյ բաներու քմահին տեղծումէն կախում ունին, եւ պիտի տեսնէք որ անոնք գերեւակայեցէք այս հանած-վարաժութեանս հետեւանքը։

Բնականաբար իմ esprit de bois-յական բարձրագոչ սրամտութիւններս հանդիսատեսներուն քէֆին չեն երթար, քանի որ իրենց տուած դրամին փոխարէն կ'ուզեն ներկայացուած խաղէն ստրակէտ մը իսկ չկորնչցնել, և կարծես վիս չանթահարելու համար գայթակղած աչքերնին խոշոր խոշոր իմ վրայ չտած, չամաչ կ'ուզղեն իմ հասցէիս անանկ սիրուն բացատրութիւններ, զորս լսելով հանդերձ չմամալ կը ձեւացնեմ... չբարկանալու համար, և երբեմն ալ թատրոնին ապաստարանները կամաց մը քովս կուգան, պաշտօնական ձեւով մը հակկնելու համար որ կա՛մ լռեմ եւ կա՛մ հաճիմ դուրս ելլել։

Կը կարծէք թէ բոլոր այս բաները զիս կ'ուզղէն կամ պիտի ուզղէն...

Անհնարին, անպէ՛ս ու պէսաւոր ընթերցողներս, քանի որ դեռ անցեա՛լ չարաթ իրիկուն իմ այս անուղղայութեանս կարկառուն ապացոյցը տուի։

Կեցէք պատմեմ։

Այո՛, անցեալ չարաթ իրիկուն, թատրոնն էի, գուգիենիս, Զապէլին հետ։

(Հիմա բոլոր քառանկիւնագլուխ ընթերցողներս (ներողութի՛ւն) առնուած չեչտով մը պիտի նկատեն թէ ձայթայեղ օտարամոլութիւն ու թեթեւամտութիւն է գուգիճ բառը գործածել, մինչդեռ անդին «մենք» ունինք հօրեղբօրաղջիկ, մօրեղբօրաղջիկ ու հօրաքրոջաղջիկ հարազատ հայերէն բառերը։)

Ուզածնիդ ըսէք, սիրելիներ, հօրեղբօրաղջիկ բառը այնչափ տգեղ է եւ Զապէլս ալ այնչափ սիրուն, որ երբէք չպիտի կրնամ գուգիենիս համար ըսել.— Աս իմ հօ-րեղ-բօր-աղ-ջիկս է։)

Արդ, թատրոնին դռնէն մտած չմըտած առաջին գործս եղաւ պօռալ, ես ալ չեմ գիտեր ինչու։

—Ջո՛ւթ...

Անմիջապէս Զապէլ բամպակ ափը դրաւ բերնիս վրայ, զիս լռեցնելու համար։

—Թօթօ՛, ըսաւ, (Թօթօ իմ անունիս կրճատումն է),սա չան բերանդ չգոցես նէ, հիմա դուրս կ'ելլամ։

Տեղերնիս քաշմեցանք և առաջին արարուածը անցաւ, ու —ո՛վ հրաշք— ես բերանս անգամ չբացի։

Բայց կեցած տեղս ինքզինքս կ'ուտէի, եւ այսչափ երկարատեւ լռութեանս ցաւը հանելու համար, վարագոյրին գոցուելէն անմիջապէս ետք, օկսայ ամբողջ ձայնովս եղանակուորել։

—Ձի՛ղնեի՛, զա՛յմագը տօ՛՛ճտուրմա՛՛, գրկմա՛, վաճի՛յ...

Մ՛յ...

Նոյն միջոցին ալ թեւիս վրայ սաստիկ ցաւ մը զգացի։

Կասիթը տուողը Զապէլն էր։

—Լա՛ռ, ապո՛ւշ, ըսաւ, ինծի գեաղնին տակը պիտի անցընես։

—Անցնի՛ր, ըսի։

—Դո՛ւն անցիր, լակո՛տ, ամէն մարդ մեզի կը նայի կոր, քեզի հետ թատրոն գալուս համար հազար անգամ զղջացի։

Մինչեւ երկրորդ արարուածին բացուիլը՝ մուռելի մը չափ անձայն նըստած տեղս մնացի, և Զապէլ կը կարծէր թէ իր խօսքերը իրենց ազդեցութիւնը գործած էին, երբ բեմին վրայ պեխերը ներկած jeune premierն գոռաց վեհ չեչտով մը՝ անարեւկած ձեւով մը գուլիւէն ներս նայելով՝

Օ՜ճ, ի՜նչ կը տեսնեմ, ի՜նչ կը տեսնեմ...

—Բերտեհին կը տեսնես, պօռացի։ Ա՛յ, թեւս, այ թեւս...

Զապէլ, ինչ կ'ըլլաս կոր, պիտի վերջացնե՞ս։

Գուգիենս իբր պատասխան ուսերը ցնգեցուց, գոհացաւ։

Ես ալ այս պատասխանէն չատ գոհացայ։

Դերասանը չարունակեց քիչ ետքը, pathétique չեչտով մը։

—Այո՛, պարոն, ես ձեզի չատ վեր, վե՛ր կը գտնուիմ։

Կը զգայի թէ պատասխանելիք բան մը կար։

Ու պօռացի.

—Թերեւս օդապարիկի մէջ ես։

Դերասանը ինկէն ի ինկ խօսքը ընդմիջեց.

Հանդիսականները գայթակղած սկսան մրմռալ.

—Դուբս ապո՛ւշը, զեվզե՛կը, աւազնա՛կը...

Այս քաղցր բառերը՝ թատրոնին լուսաւորդ ու բոլորուիլաւէտ մթնոլորտին մէջ կը նետուէին դէպի իմ կողմս։

Զապէլ եռեւէ եռեւ կը կարմրէր, կը կապուտնար, կը կանանչնար։

Յանկարծ, սքանչելի գաղափար մը յղացայ։

Երկու թեւերս վեր վերցուցի, եւ ողբերգական չարժուձեւով մը.—

—Տիկիններ և պարոններ, կ'աղաչեմ, հանդարտեցէք, հեղինակին եմ։

Այն ատեն, յանկարծ, որոտալից ծափահարութիւն մը փրթաւ ամէն կողմէ և հանդիսատեսները սկսան պօռալ եռեւ եռեւ.

—կեցցէ՛ հեղինակը, կեցցէ՛ հեղինակը, հուրրա՛...

Ու մինչ այս ձրի աստուածացումս կ'ըմբռնէի, մէկէն ի մէկ տեսայ մարդ մը որ դէպի ինծի կը յառաջանար, կատաղ երեւոյթով մը պօռալով.

—Սուտ է բառը, մի՛ հաւատաք, հեղինակը ե՛ս եմ։

Արդարեւ թատերախաղէն հեղինակն էր։

Հիմա կ'երեւակայէք թէ հոն անմիջապէս décontenancer եղայ։

Սխա՛լ...

Քանի որ աւելցուցի ամենայն պարզիսմութեամբ.

—Այո՛, պարոններ, այո՛, տիկիններ, հեղինա՛կն եմ, բայց, ո՛չ ինչպէս որ կրնաք կարծել ,թատերախաղին հեղինակը, այլ սա միջոցին հոս տիրող տեսարանին... հեղինակը։

ԿԱՎՈՒՕՇ

Տ. ՍԱՀԱԿ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

ՍԻՍԻ ՄԷՋ

(Թղթակցութիւնը «Սուրհանդակ»ի)

Ատանայէն դէպ ի Սիս. —Հանդիսաւոր ու չերմագին ընդունելութիւն. —Շքեղ տեսարան ու գիմառարական պատիւներ. —Սիսի Մայր տաճարին մէջ.— Բարոզ եւ բարեմաղթութիւնք. —Այցելութիւններ.—Կաթողիկոսին առաջին տօնօրինութիւնները.—Միաբանական ժողով.— Վանքին պարտքն ու եկամուտը։

Սիս, 22 Մարտ 1903

Մարտի 5ին Ամեն. Ս. Կաթողիկոսն Ս. Երուսաղէմէն Ատանա ժամանումը հետագրաւ Սահեցաց ազդարարուած ըլլալով, Սահցի մեծաւորներէն 15—20 հոգի իբր հրաւիրակ Ատանա մեկնեցան, ընդ. նմին Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. Թուբարգիսեան, Տ. Հրանտ Ծ. Վ. Կարօեան եւ կաթող. Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոսի գրագիր Ցարութիւն էֆ. Քէաէրեան։ Ս. Կաթողիկոսը արդէն տեղեակ ըլլալով Կիլիկիոյ Ս. Աթոռոյն խարխուլ վիճակին եւ անկերպարան կացութեան, պէտք եղած նորոգութիւնները ու կարգադրութիւնները ընելու համար մարտ 10ին իր կողմէ Ս. Աթոռը զրկած էր Տ. Մկրտիչ, Տ. Հրանտ եւ Տ. Վաղարշակ վարդապետներն ու Ցարութիւն էֆ. Քէաէրեան, որոնք մարտ 11ին Ս. Աթոռ ժամանելով, մեծ ախտութեամբ 4—5 օրուան մէջ 5—6 սենեակներ կարելւոյն չափ գոնէ նկուղներ կառչելու նորոգել տուին, և միւս կողմէ Ս. Կաթողիկոսին հրամանաւ վանքին ներքին ու արտաքին կալուածոց մանրամասնութեանց ցուցակը պատրաստեցին։

Մարտ 17ին երկուշաբթի դիչերուան ժամը 5ին Կիլիկիոյ Միաբան Տ. Ղեւոնդ Ծ. վարդապետ Թուբարգիսեանի առաքելութեամբ հասած հետագիր մը կը ծանուցանէր Ս. Կաթողիկոսին Ատանայէն ճամբայ ելլելով Միսիս հասնիլը եւ հետեւեալ օրը ժամը 8ին իր Ս. Աթոռը ներկայ գտնուիլը. նոյնմամատ հետագիրներ Սահցի երեւելիներուն ալ հասած ըլլալով, 300է աւելի ձիաւորներ մեծ բերկրութեամբ ճամբայ ելան դէպի Միսիս. նոյնպէս կառավարութեան կողմէ 50—60 երեւելի անձեր ուղարկուած էին։

Միաբանութիւնը հանդիսաւոր ժառանգաւոր և որբ աչակերտօք, Ազգ. վարժարանի ուսուցիչք և ուսանողք և հայմանն Սահցիք, գործաւորք, բանւորք և մշակք, բոլորովին ձգած իրենց աշխատութիւնը, վնասուորական և քաղաքային պաշտօնեայք են. խառն բազմութեամբ ժամը 3ին գացին Սուր հիւսիսային կողմը գտնուած կամուրջը։ Անկարագրելի տեսարան մը պարզուած էր։ Ամէն հասակի անձեր խումբերու խումբս, դալարեաց վրայ ընկողմանած, ումանք կ'երգէն, ումանք նուագներ կը զարնեն, ումանք ձիարշաւ կը խաղան, իսկ տարէց ու ծերունազարդ անձեր բիւր օրհնութիւններ ու մաղթանքներ կը կարդան Աստուծոյ, ժամը 8ին հեռուէն լսուեցաւ կառքերու աղմուկը, ձիերու ոռնաձայնը և հոծ բազմութեան գոռն ու գոչը։ Ս. կաթողիկոսը փառաւոր կառքը նրստած, քովը ունենալով Տ. Մովսէս Եպիսկոպոսը, առջեւէն կ'երթային 20-30 հեծելազօրքեր և եռեւէն 10-15 կառքեր։ Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. գաւազանն ի ձեռին՝ ձիաւոր՝ Ս. կաթողիկոսին կ'առաջնորդէր։ Երգեցիկ ուսանողաց խումբը իրենց չքեղ չապիկները հագած պատրաստ եղան թափօրին. երկու սարկաւագներ բուրվառ ի ձեռին աչակերտաց խումբին գլուխը կեցած էին, նոյնպէս միւթաքէպ ու քահանայք չարունեցան կամուրջին քովէն քաղաքի կողմը։ Այդ միջոցին զինուորական փողը հընչեց եւ զինուորները ի պատրաստութիւն հրաւիրեց դպրոցականաց դիմացը. հազարապետներ, հարիւրապետներ, զինուորական խումբին երկու կողմը կեցած, գօմխէրներ, ոտիկաններ կարգապահութեան կը հսկէին։ Երբ Ս. կաթողիկոսը քարընկէց մը մօտեցաւ, երգեցիկ մանկունք վեհափառ կայսեր ձօնեալ երգեր երգեցին։ Ցետոյ գեղեցկեցիկ «Ուրախներ Ս. Եկեղեցի» հոգեզմայլ չարականը, և հետեւեալ Ս. կաթողիկոսին անուան ձօնեալ երգեր երգելով, երգ առ երգ առաջնորդեցան դէպի վանք, նոյն միջոցին Սաղ կառավարիչ Իօ՛ներ Շեվզի փաչային կողմէ ի պատիւ Ս. կաթողիկոսին զարդարուած ձի մը ներկայացաւ. Ս. կաթողիկոսը մեծ գոհունակութեամբ կառքէն իջաւ, ու նոյն ձիուն վրայ նստելով ճամբան բացուեցաւ դէպի վանք։ Միւթէսարըֆ փաչային կողմէ յատուկ ղրկուած մէկը ձին կը քաշէր. ուրիշ երկու հոգիներ Ս. կաթողիկոսին երկու կողմերը կեցած էին։ Ս. կաթողիկոսը վեզարի գլուխ, լանջախաչեր ու Օամ. պատուանշաններ կուրծքը կախուած, իր պարեբեւ հասակով ամէնուն ուշադրութիւնը կը գրաւէր։ Բազմութեան «կեցցէ»ներն ու հոգեթով մաղթանքները անուշադրոյր խառնկերու բոցով դէպի երկինք բարձրանալով ամպեր կը գոյացնէին։ Ս. մէն ոք ուրախ էր, եւ բնութիւնն ալ կարծես կը մասնակցէր ընդհանուր խնդութեան։ Ճամբան, մէկ կողմէ զինուորական փողերու ձայնը, միւս կողմէ նուագածուաց քաղցրիկ կատերու հոգեթով թրթռումը, ուրիշ կողմէ մը երեւցիկ ալոց գոլարիկ երգերու ձայնը պարզապէս կուսային։ Փողոցները յարդարուած ու մաքրուած, տուներու տանիքները վրայ ամէն ազգի մարդիկ չարուած էին, եւ հետեւորդ ժողովուրդը խուռն բազմութիւն մը կը ձեւացնէր։ Ս. կաթողիկոսին քովէն երկուսուկէս ժամ ճամբայ ընելէ ետքը, Թէրէզ Օղլուի երեսփոխանը՝ Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. վարդապետ Թուբարգիսեանի առաքելութեամբ հասած հետագիր մը կը ծանուցանէր Ս. կաթողիկոսին Ատանայէն ճամբայ ելլելով Միսիս հասնիլը եւ հետեւեալ օրը ժամը 8ին իր Ս. Աթոռը ներկայ գտնուիլը. նոյնմամատ հետագիրներ Սահցի երեւելիներուն ալ հասած ըլլալով, 300է աւելի ձիաւորներ մեծ բերկրութեամբ ճամբայ ելան դէպի Միսիս. նոյնպէս կառավարութեան կողմէ 50—60 երեւելի անձեր ուղարկուած էին։

Միաբանութիւնը հանդիսաւոր ժառանգաւոր և որբ աչակերտօք, Ազգ. վարժարանի ուսուցիչք և ուսանողք և հայմանն Սահցիք, գործաւորք, բանւորք և մշակք, բոլորովին ձգած իրենց աշխատութիւնը, վնասուորական և քաղաքային պաշտօնեայք են. խառն բազմութեամբ ժամը 3ին գացին Սուր հիւսիսային կողմը գտնուած կամուրջը։ Անկարագրելի տեսարան մը պարզուած էր։ Ամէն հասակի անձեր խումբերու

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՔԵՐԹՈՂԸ 7

Ք. Ֆ. Օ'ՔՈՆՆԷԼԻ

ԵՐԵՒԱԿԱՅԱԿԱՆ Մ ԵԼՈՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ Բ.

Որ. Թէրէզ Տօրինեաք ալ—ինչպէս կը կոչուէր Տիկին Իւմպէռ իր ամուսնութենէն առաջ — միեւնոյն մեծ ընտանիքին կը պատկանէր։ Հոս կ'ուզէի աւելցնել թէ Սահաօսներու մեծ աչխարհին մէջ, կիները ճչմարիտ պետերն են։ Կը յուսամ թէ անպատկառ մէկը չպիտի նկատեմ, եթէ ըսեմ թէ կարգ մը կիներ կան որոնք մեր ամբողջ դարերու աւանդութեան, իրենց իսկ հերոսական ճիգերուն եւ նոյնիսկ բաժնուած, դալարեաց վրայ ընկողմանած, ումանք կ'երգեն, ումանք նուագներ կը զարնեն, ումանք ձիարշաւ կը խաղան, իսկ տարէց ու ծերունազարդ անձեր բիւր օրհնութիւններ ու մաղթանքներ կը կարդան Աստուծոյ, ժամը 8ին հեռուէն լսուեցաւ կառքերու աղմուկը, ձիերու ոռնաձայնը և հոծ բազմութեան գոռն ու գոչը։ Ս. կաթողիկոսը փառաւոր կառքը նրստած, քովը ունենալով Տ. Մովսէս Եպիսկոպոսը, առջեւէն կ'երթային 20-30 հեծելազօրքեր և եռեւէն 10-15 կառքեր։ Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. գաւազանն ի ձեռին՝ ձիաւոր՝ Ս. կաթողիկոսին կ'առաջնորդէր։ Երգեցիկ ուսանողաց խումբը իրենց չքեղ չապիկները հագած պատրաստ եղան թափօրին. երկու սարկաւագներ բուրվառ ի ձեռին աչակերտաց խումբին գլուխը կեցած էին, նոյնպէս միւթաքէպ ու քահանայք չարունեցան կամուրջին քովէն քաղաքի կողմը։ Այդ միջոցին զինուորական փողը հընչեց եւ զինուորները ի պատրաստութիւն հրաւիրեց դպրոցականաց դիմացը. հազարապետներ, հարիւրապետներ, զինուորական խումբին երկու կողմը կեցած, գօմխէրներ, ոտիկաններ կարգապահութեան կը հսկէին։ Երբ Ս. կաթողիկոսը քարընկէց մը մօտեցաւ, երգեցիկ մանկունք վեհափառ կայսեր ձօնեալ երգեր երգեցին։ Ցետոյ գեղեցկեցիկ «Ուրախներ Ս. Եկեղեցի» հոգեզմայլ չարականը, և հետեւեալ Ս. կաթողիկոսին անուան ձօնեալ երգեր երգելով, երգ առ երգ առաջնորդեցան դէպի վանք, նոյն միջոցին Սաղ կառավարիչ Իօ՛ներ Շեվզի փաչային կողմէ ի պատիւ Ս. կաթողիկոսին զարդարուած ձի մը ներկայացաւ. Ս. կաթողիկոսը մեծ գոհունակութեամբ կառքէն իջաւ, ու նոյն ձիուն վրայ նստելով ճամբան բացուեցաւ դէպի վանք։ Միւթէսարըֆ փաչային կողմէ յատուկ ղրկուած մէկը ձին կը քաշէր. ուրիշ երկու հոգիներ Ս. կաթողիկոսին երկու կողմերը կեցած էին։ Ս. կաթողիկոսը վեզարի գլուխ, լանջախաչեր ու Օամ. պատուանշաններ կուրծքը կախուած, իր պարեբեւ հասակով ամէնուն ուշադրութիւնը կը գրաւէր։ Բազմութեան «կեցցէ»ներն ու հոգեթով մաղթանքները անուշադրոյր խառնկերու բոցով դէպի երկինք բարձրանալով ամպեր կը գոյացնէին։ Ս. մէն ոք ուրախ էր, եւ բնութիւնն ալ կարծես կը մասնակցէր ընդհանուր խնդութեան։ Ճամբան, մէկ կողմէ զինուորական փողերու ձայնը, միւս կողմէ նուագածուաց քաղցրիկ կատերու հոգեթով թրթռումը, ուրիշ կողմէ մը երեւցիկ ալոց գոլարիկ երգերու ձայնը պարզապէս կուսային։ Փողոցները յարդարուած ու մաքրուած, տուներու տանիքները վրայ ամէն ազգի մարդիկ չարուած էին, եւ հետեւորդ ժողովուրդը խուռն բազմութիւն մը կը ձեւացնէր։ Ս. կաթողիկոսին քովէն երկուսուկէս ժամ ճամբայ ընելէ ետքը, Թէրէզ Օղլուի երեսփոխանը՝ Տ. Ղեւոնդ Ծ. Վ. վարդապետ Թուբարգիսեանի առաքելութեամբ հասած հետագիր մը կը ծանուցանէր Ս. կաթողիկոսին Ատանայէն ճամբայ ելլելով Միսիս հասնիլը եւ հետեւեալ օրը ժամը 8ին իր Ս. Աթոռը ներկայ գտնուիլը. նոյնմամատ հետագիրներ Սահցի երեւելիներուն ալ հասած ըլլալով, 300է աւելի ձիաւորներ մեծ բերկրութեամբ ճամբայ ելան դէպի Միսիս. նոյնպէս կառավարութեան կողմէ 50—60 երեւելի անձեր ուղարկուած էին։

Միաբանութիւնը հանդիսաւոր ժառանգաւոր և որբ աչակերտօք, Ազգ. վարժարանի ուսուցիչք և ուսանողք և հայմանն Սահցիք, գործաւորք, բանւորք և մշակք, բոլորովին ձգած իրենց աշխատութիւնը, վնասուորական և քաղաքային պաշտօնեայք են. խառն բազմութեամբ ժամը 3ին գացին Սուր հիւսիսային կողմը գտնուած կամուրջը։ Անկարագրելի տեսարան մը պարզուած էր։ Ամէն հասակի անձեր խումբերու

(Շարունակելի)

սանց ետեւէն հեծեալ զինուորներ ու պաշտօնական անձեր կ'ընկերանային, իսկ Ս. Կաթողիկոսին առջեւէն, ինչպէս երգեցիկ մանկունք նոյնպէս ալ երկու սարկաւագներ, թանկագին շուրջառներ հագած ոսկիէ բուրվառներով կը խնկարկէին։ Փողոցներու մէջ տուներու պատուհաններէն անուշաբոյր ծաղիկներ կը սփռէին թափօրին վրայ, իսկ երգեցիկ մանկունք մերթ Վեհ. Կայսեր եւ մերթ Ս. Կաթողիկոսին ձօնեալ քաղցրիկ երգեր կ'եղանակէին իրենց մանկական գաղջ ձայնով։

Երբ վանքին բակէ դուռը հասաւ, ոսկեճամուկ շուրջառով, ոսկիէ խաչով ու գաւազանով պատուուեցաւ Ս. Կաթողիկոսը։ Արդէն բազմաթիւ ժողովուրդ խռնուած կը սպասէին Ն. Սրբազնութեան անդրանիկ օրհնութեանց։ Ժողովուրդը՝ երկուքի բաժնուած՝ Ս. Կաթողիկոսը մէջտեղէն՝ օրհնելով եւ խաչակնքելով քաղցրանուագ շարականներով մտաւ Ս. Տաճարը, որուն սեղանները եւ տաճարն ամբողջ չքեղապէս լուսավառուած եւ վայելչապէս զարդարուած էին։ Ս. Կաթողիկոսը տաճարին մէջ ըստ պատշաճի աղօթքը ընելէ յետոյ, ժողովրդեան դառնալով քառորդ ժամու չափ քարոզեց ու մխիթարեց հաւատացեալները, ու իրենց յօժարակամ աջակցութեան պէտքը յիշեցուց։ Նաեւ ջերմագին մաղթանքներ ըրաւ Օգոստ. Կայսեր արեւշատութեան համար, թուեց Կեդր. Վարչութեան, Ընտրող. Ժողովոյ, գործադիր տեսուչ Տ. Մովսէս եպսկ.ի, Ատանայի Վսեմ. կուսակալին եւ համայն ժողովրդեան ըրած անձանձիր աշխատութիւնն ու օժանդակութիւնը, եւ իր գոհունակութիւնը յայտնելէ ետք, անդրանիկ Պահպանիչն ու օրհնութիւնը շնորհեց հաւատացելոց։ Ցետ օրհնութեան, նմանօրինակ հանդէսով, վարդապետաց, քահանայից բուրվառակիր սարկաւագաց, եւ կարգապահութեան հսկող ոստիկաններու եւ. ու երգեցիկ մանկանց առաջնորդութեամբ քալեց դէպի խաչաձեւ վեհարանն ուր արդէն ամէն պատրաստութիւնք տեսնուած եւ կառավարութեան պաշտօնական անձինք ու տեղացի երեւելիներ Ն. Սրբազնութեան ողջունի կեցած էին։

Երբ վեհարան մտաւ ու քիչ մը հանգչեցաւ, ուսանող աշակերտաց կողմէ Թուրքերէն եւ Հայերէն ճառեր արտասանուեցան, եւ Օգոստ. Կայսեր թանկագին կենաց արեւշատութեան համար մաղթանքներ եւ երգեր ըլլալէ ու երգուելէ յետոյ, ժողովուրդը կամաց կամաց ցրուեցաւ, մինչ ժամն ալ արդէն 11 ու կէս եղած էր։

Ս. Կաթողիկոսը հետեւեալ օրը այցելեց կառավարիչ Էօմէր Շէվգէ փաշային, առաջնորդութեամբ միաբանութեան ու խումբ մը զինուորներու։ Այն օրը ժամը 8ին միւթէսարրըֆ փաշան փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Կաթողիկոսին, ու բարի գալուստ մաղթեց։ Երրորդ օրը Ս. Կաթողիկոսը միաբանական ժողով կազմելով վանքին պարտքն ու եկամուտը կարգադրելու գործողութեանց ձեռնարկեց։ Չորրորդ օրը Օծման ու Ս. Միւռոնի պատրաստ գտնուելու համար 50-60 հատ շրջաբերականներ ղրկեց թեմականներուն։

ԿԱՐԱՊԵՏ Ա. ՍԱՐԿԱՒԱԳ ԱՍԼԵԱՆ
ՄԻԱԲԱՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

* *

ԳԻՇԵՐ ՄԸ ՄԻՍԻՍԻ ՄԷՋ

Սիրալիր ու ջերմագին ընդունելութիւն. —Նահապետական հիւրասիրութիւն։

ՀԱՄԻՏԻԷ (Ատանա) 22 Մարտ

Ամսոյս 16 Կիրակի օրը Ատանայի Առաջնորդարանէն հեռագրաւ ծանուցուած էր Միսիսի քահանային եւ Թաղ. Խորհրդոյ թէ՝ Ամեն. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսը եւ իր հետեւորդները Ատանայէն պիտի մեկնին հետեւեալ օրն իսկ ժամը 4ին, եւ նոյն օրուան գիշերը պիտի անցընեն Միսիսի ծանօթ ազգայիններէն Մըսեհ աղա Աղաճանեանի բնակարանին մէջ։ Վսեմ. կուսակալ Պահրի փաշա ալ մասնաւոր հեռագիր մը ուղղելով Միսիսի միւտիր եւ հազարապետ պէյերուն, ծանուցած էր Տ. Սահակ կաթողիկոսին Ատանայէն մեկնելու ժամը եւ գիշերը Միսիսի մէջ անցընելը, եւ հրամայած էր վայելուչ կերպով ընդունիլ եւ մեծարել զՆ. Ամենապատուութիւնն։

Միսիս՝ հին Մամեստիա՝ կը գտնուի Ատանայի արեւելեան կողմը 6 ժամ հեռաւորութեամբ. ի հնումն փայլուն, ծաղկեալ եւ ըստ բաւականին բազմամարդ քաղաք մը ըլլալը կը կարծուի։ Այսօր 300 տունի չափ իսլամ եւ հայ բնակիչներ կը պարունակէ, գիւղախումբի կեդրոն է, եւ Ճիհան գետին վրայի հսկայ կամուրջին կիցը չինուելուն, ու Պաղտատ գացող թղթատարին Հալէպի կարաւաններուն անհրաժեշտ կայանը ըլլալուն, ըստ բաւականին կարեւոր կէտ մըն է։

Արդ, հետեւեալ օրը, երկուշաբթի ժամը 5ուկէսին, երկու կառքերով եւ քանի մը ձիաւոր ամէնը 25ի չափ ազգայիններ մեկնեցանք ի Միսիս, Ն. Ամենապատուութեան գալուստը դիմաւորելու համար։ Ժամը 9ուկէսին Միսիս հասնելով, լուր առինք թէ՝ Ս. Կաթողիկոսը եւ իր հետեւորդները քիչ ատենէն պիտի ժամանեն։ Մէկ քանի վայրկեան հանգստանալէ վերջ՝ չարունակեցինք մեր ճամբան, դիմաւորելու Ն. Սրբազնութիւնը։ Արդէն Միսիսի ժողովուրդը գրեթէ ամբողջովին եկած էր։ 20 վայրկեանի չափ հեռանալէ վերջ միացանք Ս. Կաթողիկոսին եւ իր հետեւորդներու ևլն. Թափօրին։ Տ. Սահակ Կաթողիկոսին կ'ընկերանային՝ Վսեմ. կուսակալ փաշային հրամանաւ՝ ոստիկան զօրաց հազարապետը եւ հարիւրապետ մը ու 12 հատ հեծեալ ոստիկան-զինուորներ։

Ն. Ամենապատուութիւնը երբ իմացաւ թէ Համիտիէ գիւղաքաղաքին ազգայիններն ալ եկած են զինքը դիմաւորելու, հրամայեց որ կառքերը կենան եւ ողջունեն զմեզ. ապա գնացքը չարունակուեցաւ։ Թափօրին առջեւէն կ'երթային ոստիկանները, յետոյ Միսիսի եւ Նաճարլըի Տ. Աւետիս եւ Տ. Ղեւոնդ քահանայք. ասոնցմէ քիչ մը հեռաւորութեամբ Տ. Ղեւոնդ վրդ. գաւազանակիր էր, երկուքն ալ ձիաւոր։ Ասոնցմէ անմիջապէս վերջ կուգար Ս. Կաթողիկոսը կառքով՝ իր քով ունենալով Տ. Մովսէս Եպիսկոպոսը։

Ս. Կաթողիկոսին կ'ընկերանային չորս կառքերով Տ. Խորէն Ծ. Վ., Տ. Գրիգոր Ներկարարեան եւ Տ. Ղեւոնդ Տ. Սահակեան քհնյք., Ցարութիւն էֆ. Շատարեւեան, Ցակոբ էֆ. Պղտիկեան, Գրիգոր էֆ. Ճէրխեան, Եսայի էֆ. Մահսէրէճեան եւ Սիսէն մինչեւ Ատանա հրաւիրակ գացող 3 ազգայիններ։ Միսիսի դպրոցին աշակերտները՝ առաջնորդութեամբ տեղացի Պ. Գաբրիէլ Տ. Գաբրիէլեան անուն հեզահամբոյր եւ ուսեալ երիտասարդին, շարականներով եւ երգերով դիմաւորեցին Ն. Ամենապատուութիւնը։

Թափօրը երբ հասաւ գիւղին եզերքը, Ս. Կաթողիկոսը ժպտերես ողջունեց Միսիսի միւտիր եւ հազարապետ պէյերը, որոնք կը սպասէին իր ժամանման։

Թափօրը չարունակելով իր գնացքը, Իսլամ եւ Հայ ժողովուրդներէ բաղկացեալ խուռն բազմութեան մը հետեւութեամբ հասաւ տեղացի ջոջերէն Մըսեհ աղա Աղաճանեանի բնակարանը, որ յատկապէս զարդարուած եւ կահաւորուած էր նախապէս. զինուորները պատիւներ ըրին Ս. Կաթողիկոսին, որ կառքէն իջնելով ներկայ ժողովրդեան շնորհակալութիւններ յայտնեց եւ օրհնեց զանոնք։

Ս. Կաթողիկոսը քիչ մը հանգիստ առնելէ վերջ, իր աջը համբուրելու համար ներկայացաւ Միսիսի ժողովուրդը։ Միսիսի Տ. Աւետիս քահանան Ն. Ամենապատուութեան կը ներկայացնէր իւրաքանչիւրը ըստ կարգի։

Ցետոյ ներկայացան Համիտիէի ազգայինները եւ մատուցին բարի գալստեան ուղերձ մը, այս առթիւ խնդրելով իրենց առժամանակեայ եկեղեցւոյն խնամանքի վերածման մասին իր օգնութիւնները, ինչպէս նաեւ քահանայ մը։ Ն. Սրբազնութիւնը խոստացաւ ըղձերնին օծման արարողութեան տնօրինել պարտ ու պատշաճը, եւ Զատկի առթիւ ղրկել՝ ժամանակ մը եւս կենալու պայմանաւ՝ կրկին Տ. Մկրտիչ Ծ. Վ. Թապագեանը, որուն ժողովուրդն ալ կը սպասէր եւ կը սպասէ այժմ անոր գալստեան։

Քիչ վերջը միւտիր եւ հազարապետ պէյերը եւ ուրիշ կառավարական պաշտօնեաներ այցելեցին Ս. Կաթողիկոսին. եւ կէս ժամու սիրալիր տեսակցութիւն մը ունենալով բարի գալուստ մաղթեցին։ Ս. Կաթողիկոսը փոխադարձաբար իր մասին կատարուած յարգալիր ընդունելութեան համար շնորհակալութիւն յայտնելով՝ աղօթեց Վեհ. Կայսեր անգին կենաց եւ արեւշատութեան համար։ Թարգմանի պաշտօնը կը վարէր Տ. Խորէն Ծ. Վ., որ արդէն ծանօթ է իր գնահատելի կարողութեամբը՝ զոր ցուցուց արդէն Մերսինի մէջ ունեցած իր պաշտօնին բարւոք կիրառումովը։

Միւտիր եւ հազարապետ պէյերը մեկնելէ ետք, Տ. Սահակ Կաթողիկոսի կողմէ փոխադարձ այցելութեան գացին Տ. Խորէն եւ Տ. Ղեւոնդ Վ.ները եւ Տ. Գրիգոր քհն., եւ մեծարանօք ընդունուելով ժամու մը չափ սիրալիր տեսակցութիւն ունեցան։

Մասնաւոր հեռագիր մը ուղղուելով ի Սիս, Տեղապահ Սրբազանին ծանուցուեցաւ թէ Տ. Սահակ Կաթողիկոս հետեւեալ օրը երեքշ. առաւօտեան ժամը 10ին պիտի մեկնի դէպի Սիս. ուրկէ արդէն մինչեւ Միսիս դիմաւորելու եկած էին հարիւրապետ մը եւ 6 ոստիկան-զինուորներ՝ հրամանաւ Գօզանի Վսեմ. կառավարիչ փաշային։

Ս. Կաթողիկոսը նոյն գիշեր հանգստացաւ։ Հիւրասէր Մըսեհ աղա Աղաճանեան՝ Տ. Սահակ Կաթողիկոսը պատուասիրեց գեղջկական պարզութեամբ, եւ նահապետական սովորութեամբ, զոր թէ՝ Ն. Սրբազնութիւնը եւ թէ՝ իր հետեւորդք գնահատելով շնորհակալութիւն յայտնեցին, եւ Տ. Սահակ Կաթողիկոս օրհնեց այս նահապետական տունը եւ բոլոր տնեցիները։ Համիտիէցիներուս համար ալ ըրած այնքան հիւրասիրութեանը փոխարէն շնորհապարտ ենք մենք ալ։

Որոշեալ ժամուն մեկնեցաւ Տ. Սահակ Կաթողիկոս իր հետեւորդներով, եւ Տ. Խորէն Ծ. վրդ. եւ Տ. Գրիգոր ու Տ. Ղեւոնդ քհնյ.ք վերադարձան Ատանա, Զատկի առթիւ իրենց պաշտօնին գլուխը գտնուելու համար։

Ք. Յ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՊԷԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Վեհապետական ուղեւորութիւնները օրուան գլխաւոր այժմէութիւնները կը կազմեն։ Եթէ ստոյգ է որ ասոնք չեն որ կը վճռեն քաղաքական հարցերը, եւ պարզ քաղաքավարական սահմաններուն մէջ կը մնան աւելի, ինչպէս դիտուած է քաղաքական տեսութիւններու մէջ, այսուհանդերձ ունին անոնք միշտ մեծ նշանակութիւն մը, քանի որ կը ցուցնեն գոնէ՝ քաղաքականութեան ուղղութիւնները։

Վիլհէլմ Կայսեր Քոբէնհակ երթալէն, եւ Էտուըրտ Թագաւորին ուղեւորութենէն ետքը, Նախագահ Լուպէն է որ դէպի Ալժերիա ճամբայ ելած է հիմայ, ինչպէս գրուած է արդէն, եւ Մարսիլիոյ մէջ իրեն եղած խանդավառ ընդունելութեանը մասին կը խօսին հեռագիրները։

Ինչ որ կը չեշտէ այս ուղեւորութեան կարեւորութիւնը՝ միջազգային քաղաքականութեան տեսակէտով, այն պարագան է որ, ինչպէս կը դիտէ Փրանս. Թերթ մը, ռուսական եւ իտալական նաւատորմիներ, Մանչի տորմիղէն յատկապէս զատուած յածաւորակներու անգլ. նաւախումբ մը, եւ սպանիական զրահաւոր մը միանգամայն պիտի ողջունեն Փրանս. հանրապետութեան նախագահը, եւ իրենց թնդանօթներով եւ նաւաստիներու կանոնական ցոյցերով, չորս ազգեր պիտի արտայայտեն իրենց զգացումները՝ Ֆրանսայի հանդէպ։ Ասկէ զատ Մարոքի Էմիրին կողմէ ղրկուած յատուկ պատգամաւորութիւն մը պիտի ողջունէ Նախագահ Լուպէն։

«Ասոնք նշանակութեան արժանի իրողութիւններ են, որոնցմով իրաւունք ունինք հպարտանալու Փրանսա, կը յարէ նոյն թերթը։ Եթէ Ֆրանքեւռուս դաշնակցութիւնը պատճառ մըն էր որ Նիքոլա Բ. կայսեր մարտանաւերը ներկայ գտնուին, նոյնը չի կրնար ըսուիլ իտալական, անգլիական եւ սպանիական մարտանաւերուն համար։ Միջազգային քաղաքավարութիւնը երբեք պարտք չէր դներ ատոնց ժամանումը։ Ասիկայ ամէնուն աչքին պիտի պարզէ Ֆրանսայի դիրքը եւրոպական տէրութիւններու մէջ, ինչպէս նաեւ այն վստահութիւնը՝ զոր տէրութեանց կը ներշնչէ Ֆրանսայի ուղղամիտ եւ խաղաղասիրական արտաքին քաղաքականութիւնը։» Նոյն Փրանս. Թերթը կը յարէ թէ Նախագահ Լուպէի անձն ալ կարեւոր պատճառ մըն է Ֆրանսայի նկատմամբ ցուցուած այս համակիր յարգանքին։

ԷՏՈՒԸՐՏ Թագաւորը Հռոմի մէջ գտնուած ատեն Լէոն ԺԳ. Պապին ալ այցելութիւն պիտի տայ, ինչպէս գրուեցաւ արդէն։ Այս առթիւ միեւնոյն պաշտօնական արարողութիւնները պիտի ըլլան, ինչ որ եղած են Գերման կայսեր նախկին այցելութեան միջոցին։ Միայն թէ որովհետեւ Անգլիա ներկայացուցիչ չունի Վատիկանի մէջ, եւ միւս կողմէ ծանօթ պատճառներով պատշաճ չպիտի ըլլար որ Էտուըրտ Թագաւորը Քուիրինալի պալատէն եւ անոր մօտ ունեցած անգլ. դեսպանատունէն ուղղակի Վատիկան երթար, այս պատճառաւ Ն. Վեհափառութիւնը Վատիկան երթալու համար ճամբայ պիտի ելլէ կա՛մ «Քօլէճօ Անկլիքանօ» անունով Անգլ. մեծ սեմինարիային, եւ կամ Մասիմօ իշխանին ապարանքէն, ինչպէս ըրած է արդէն Վիքթօրէոյ Է., երբ Պիոս Թ. Պապին այցելեց, տակաւին Կալլէսի իշխան եղած ատեն։

ՄԱԼԹԱՅԻ մէջ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Էտուըրտ Թագաւորին ընդունելութեան համար։ Ն. Վեհափառութիւնը Մալթա կը սպասուի հինգշաբթի օրը։ Արքայական այցելութեան միջոցին հացկերոյթ մը պիտի տրուի 7000 աղքատներու։ 20,000 լապտերներ չինուած են լուսավառութեան համար։

ՃԱՊՈՆԻ կայսրը ուրբաթ օրը աչքէ անցուց 69 մարտանաւէ բաղկացած տորմիղ մը, որ չորս կարգի վրայ շարուած, պատկառելի տեսարան մը կը պարզէր։ Ճապոնական տորմիղէն զատ, երկու անգլիական, մէկ գերմանական, մէկ ռուսական, մէկ իտալական եւ մէկ ֆրանսական մարտանաւեր ներկայ էին։ Այս առթիւ յիշենք թէ Ճապոնի տորմիղը, աշխարհի ամենէն հզօր տորմիղներուն վեցերորդն է։ Կը բաղկանայ 8 զրահաւորէ 20 յածաւորակէ եւ 75 ուրիշ մարտանաւերէ։ Միքասոն նաւատորմիղին վերջին հրամանատարն է, իսկ ծովային նախարարը վարչութեան կը հսկէ։ Ճափոնի ծովեզերքը հինգ ծովային շրջանակներու բաժնուած է, իւրաքանչիւրը իր կեդրոններով, նաւահանգիստներով եւ զօրանոցներով։ 1902ին նաւատորմին սպաներուն եւ նաւաստիներուն թիւն էր 35,000, որոնք եւրոպական դրութեամբ մարզուած են։ Նաւային ծրագիր մը պատրաստուած է, որուն համաձայն չատ մը զրահաւորներ, յածաւորակներ և 100ի չափ ջթորփիլանաւեր պիտի չինուին։ Ճափոնի արդի կայսրը Ճափոնի կ'իշխէ 15 տարեկանէն ի վեր, եւ եւրոպական ամէն տեսակ բարենորոգումներ մտցուցած է երկրին մէջ։

927 ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՒԾՈՒԱԾ. —Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ Նիւ-Ճէրսիի կառավարիչը յայտարարութիւն մը պատրաստած է, որով կը լուծէ այն թրըստները եւ ընկերութիւնները որոնք չեն վճարած իրենց տարեկան տուրքը։ Այս կերպով 927 ընկերութիւններ, որոնք 48 միլիոն ոսկիին դրամագլուխ ունէին, լուծուած են։ Այս ձախողուածին հետեւանքով, բիւրաւոր անմեղ մարդիկ պիտի վնասուին, քանի որ անոնց թուղթերը գնած են։ Քանի մը տարուան մէջ 20,000 ընկերութիւններ կազմուած են Նիւ-Ճէրսիի մէջ, եւ վերջին երեք տարուան միջոցին անոնց 2000է աւելին բանի, իսկ ուրիշներ ալ իրենց բաժնետէրերուն քուէով լուծուած են, միլիոնաւոր տոլար վնաս պատճառելով։

ԹԻԷՆՋԻՆԷՆ կը հեռագրեն թէ ռուսական զօրքերը հիւսիսային Մանչուրիոյ մէջ քաղաքի մը վրայ յարձակելով, մէկ երկու հարիւր Չինացիներ սպաններ են։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ 1903

1321 ՏՃԿ.	ՕՐ ԱՊՐԻԼ 2	1903 ԼՏՑ.
Մուհարրէմ 17	ԱՒԱԳ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, Պահք։ Ըստ հին տոմարին այսօր է աւագ լրումն լուսնի։	Ապրիլ 15
ԱԼ.ՍՕՐ 5.27		ԱԼ.ՍՕՐ 5.14

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1860 Ապրիլ 2ին Սարգիս Միրզա Վանանդեցի Իզմիրի մէջ կը սկսի հրատարակել կիսամսեայ հանդէս մը, որ դադրած է քիչ ժամանակէն։

—1889 Ապրիլ 2ին կը մեռնի Բրոֆէսէօր Քերովբէ, ռուսահայ հմուտ բանասէր եւ հնագէտ, որ 1858էն ի վեր հայ լեզուի ուսուցիչ էր Բեռլինի համալսարանին մէջ։ Գրած է հնախօսական ուշագրաւ երկեր։ Ծնած էր 1833 մայիս 4ին։

—1873 Ապրիլ 4/17ին կը մեռնի քիմիագէտ Լիէպիկ, որ քլօրալը գտաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԸ

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը՝ որուն իր աթոռը ժամանումը նկարագրուած է մեր առաջին էջը հրատարակուած թղթակցութեան մը մէջ ձեռնարկած ըլլալով իր պաշտօնին, օծման ու այլ կարգադրութեանց մասին հետեւեալ շրջաբերականը ղրկուած է բոլոր թեմերը.—

«Այսու շրջաբերական գրութեամբ կ'աւետենք մեր սիրելի ազգայնոց որ նորընտիր Սրբազան Կաթողիկոսը ողջամբ ժամանեց ի Ս. Աթոռ մարտ 18ին։

Ամենայն ուրեք կառավարական եւ ժողովրդական չքեղ ընդունելութիւնք անգամ մի ալ հաստատեցին Նորին Սրբազնութեան գտած եւ վայելած բարձրագոյն վստահութիւնը Օգոստափառ Բարեխնամ Կայսեր Սուլթան Աբտ-իւլ-Համիտ Խանի, եւ ընդհանուր ժողովրդեան անսահման սէրը. եւ այս կրկին հաւաստիք կ'երաշխաւորեն որ Նորին Բ. Սրբազնութեան բարձրանալը յԱթոռ Հայրապետական Մեծն Տանն Կիլիկիոյ նոր դարագլուխ մը պիտի բանայ կրթական եւ եկեղեցական զարգացման, ի շինութիւն և ի պայծառութիւն Մայրավանուց եւ ի յառաջդիմութիւն Կիլիկեցւոց։

Օծման եւ Ս. Միւռոնի օրհնութեան հոգեւոր մխիթարութիւնը ցանկացող բարեպաշտից ի դիւրութիւն՝ Նորին Սրբութիւնը որոշեց ընդունիլ Ս. Օծումը Ապրիլ 20ին, այն է Աշխարհամատրան կիւրակէին, եւ Սրբալոյս Միւռոնի օրհնութիւնը կատարել Ապրիլ 27ին, որպէս զի ներկայ գտնուելու փափաքող բարեպաշտ ուխտաւորք կարողանան յետ Ս. Զատկին ճանապարհել եւ ժամանել ի Ս. Աթոռ։

Որպէս զի ուխտաւորք անցագրի դժուարութեանց չհանդիպին, Նորին Սրբազնութիւնը ոչ միայն գրաւորապէս խնդրած է Ատանայի Վսեմ. կուսակալ Պահրի փաշայէն զարժանն տնօրինել, այլ նաեւ Ազգ. Պատրիարքարանին գրած է, որ Ամեն. Ս. Պատրիարքը Բարձր. իշխանութեան հրամանագրել տայ Գաւառ. իշխանութեանց ամեն դիւրութիւն ընձեռելու համար։

Ի բարւոքումն Աթոռոյ ներկայ անձուկ եւ կարօտ վիճակին, ի պատիւ եւ ի յարգանս Ս. Օծման եւ Սրբալոյս Միւռոնի օրհնութեան, ըստ հրամանի Նորին Սրբազնութեան կ'աղաչարարենք որ անմիջապէս նուիրահաւաք մասնախումբ մի կազմէք Կրօն. Աշխարհ. վստահելի անձերէ, որոց պարտաւորութիւնք պիտի ըլլայ յանուն Մայրավանուցս զանազան ներէ տրուած դրամական եւ նիւթական նուէրներն ընդունիլ, ցուցակագրել նուիրատուները յականէ անուանէ եւ նուէրները տեսակով եւ քանակով ուղարկել առ Նորընտիր Ամեն. Ս. Կաթողիկոս որ յատուկ տոմարի մէջ արձանագրելէ զատ՝ ի մէջ Ս. Եկեղեցւոյ հանգստեան պաշտօն կատարել պիտի տայ ի լուսաւորութիւն հոգւոց ննջելոց՝ եւ ի միածնութիւն նուիրատուաց օրհնութեան կոնդակ պիտի ղրկէ։

Ուստի ի ժամանել Շրջաբերականիս, յատենի Ս. Եկեղեցւոյ կարդացնել տալով բացատրեցէք եւ ազդու խրատականներով եւ յորդորներով հրաւէր կարդացէք բարեպաշտ ժողովրդեան, որ չզլանան իրենց կամաւոր եւ զուարթառատ նուէրներն յօգուտ Ս. Աթոռոյ։

Բաց աստի ձեր լուրջ եւ խորին ուշադրութեան կը յանձնուի յանմիջական անօրինութիւն, որ

Ա. Ցանուն Ս. Աթոռոյս տեղդ գտնուած կալուածոց եւ կտակաց յետնեալ եկամուտները եւ հոգեւոր նուէրները, ինչպէս են, Աթոռակալաց քով գտնուած հրամանիւ Մկրտութեան, Թաղման, Գանձանակի եւ Պղնձի բարեպաշտական տուրքերը վաւերական ցուցակներով առանց յապաղման ուղարկել ի Մայրավանս յանուն Ամեն. Ս. Կաթողիկոսին։

Բ. Նոր Աթոռակալներ հաստատելու համար վստահելի եւ պատուաւոր երեք անձանց ցանկ մի ներկայացնել, որպէս զի Ն. Սրբազնութիւնը ըստ իւր բարեհաճ կամաց ասոնցմէ մին Աթոռակալ նշանակէ եւ օրհնութեան կոնդակաւ հաստատէ։

Ըստ ամենայնի վստահ լինելով՝ որ ձեր սէրն ու գորովանքն առ Ս. Աթոռն արդեամբ եւ գործով ցոյց պիտի տաք։

Ողջանիւ քրիստոնէաւանդ սիրոյ եւ օրհնութեամբ

Մնամք Աղօթարար՝ Կաթող. Տեղ.
ԿԻՐԱԿՈՍ ԵՊՍԿ. ԲԷՔՄԷՋԵԱՆ
Պատրիարքական Պատուիրակ Կաթող.
Ընտրութեան Տանն Կիլիկիոյ
ՄՈՎՍԷՍ ԵՊՍԿ. ԿԷՕՄՐԻՒՔՃԵԱՆ
21 Մարտ 1903
ի Մայրավանս Սսոյ

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին ընդունելութեան առթիւ տեղի ունեցած հանդէսները վերջ գտած կը համարուին այլ եւս։ Աթոռին երկարատեւ թափուր վիճակը դիտողները ժամանակէ մը ի վեր Ատանայէ ու Սիսէ հասած նամակներուն պարունակութիւնը բաւական սրտապնդիչ կը գտնեն, սակայն ամէնուն ալ հաւատքը այն էր որ ասոնք վաղանցուկ բաներ են. իսկ տեւականը, կամ այն ինչ որ կը պահանջուի Կիլիկիոյ Աթոռէն, անոր վանքին բարելաւութեան համար հիմնաւոր կարգադրութիւններն եւ գործերն են։ Վերոգրեալ շրջաբերականին պարունակութենէն կը հասկցուի որ գործերը ձեռք առնուած են կանոնաւոր ուղղութեամբ մը։ Միեւնոյն ատեն կ'երեւայ նաեւ որ Աթոռին ամենէն մեծ պէտքը նիւթականն է, որուն համար միջոցներ ձեռք առնուած են եւ ամենէն բնական միջոցները, մանաւանդ կալուածական գործերու մասին, քանի որ Սսոյ վանքին կալուածները անգոյց վիճակի մը մէջ կը գտնուէին մինչեւ հիմայ, եւ բացուած դատերն ալ առ աւելն յետաձգել միայն կարելի եղաւ մինչեւ Աթոռին տիրոջը՝ այսինքն Կաթողիկոսին ընտրութիւնը։ Ս. Կաթողիկոսը այժմ ձեռք առած է այդ գործերը, եւ ինչպէս կը տեղեկանանք, իր օծումէն յետոյ վանական ժողովին կազմակերպութիւն եւ պաշտօններու վերջնական բաժանումն ալ տեղի պիտի ունենայ։ Միայն պահանջուածը այն է որ թեմական ժողովուրդը քիչ մը աւելի սիրով օժանդակէ Աթոռին պէտքերուն, որովհետեւ մինչեւ հիմայ ո՛չ Ատանայէ եւ ոչ ուրիշ տեղերէ կարեւոր նուիրատուութիւն մը նշանակելու առիթ չունեցանք դժբաղդաբար։

"ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ԹԵՐԹՕՆԸ 87

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՓԷՆ

Միլիոնները

5.

—Աստուա՛ծ իմ, կակազեց Սիժիսմոն, որուն սիրտը դող ելած էր ի տես ժիւսթինի լացին, Աստուած իմ, ըսել է չա՛տ ուշ հասեր ենք... մեռա՞ծ է վերջապէս, մեռա՞ծ է...

Առանց ուրիշ հարցում մը ուղղելու ժիւսթինին, վեր վազեց սանդուղներէն, յուսահատած, կէս մը խելագնոր եւ ննջասենեակ դիմեց։

Տօքթ. Լըռուայէ իրեն կը սպասէր դրան սեմին վրայ կեցած։

—Մեռա՞ծ թէ ողջ է, աղաղակեց դուքսը սիրտ բզկտող ձայնով մը։

—Ո՛ղջ է տակաւին, պատասխանեց ծեր բժիշկը։

—Բայց դուցէ անյոյս, անանկ չէ՞, անյոյս բոլորովին։

—Չեմ գիտեր ես, Աստուած գիտէ։ Եթէ Աստուած ուզէ, տիար բժիշկները կրնան ազատել զայն։

—Եթէ Աստուած ուզէ՛... մրմնջեց Սիժիսմոն եւ ներս մտաւ սենեակէն։

Բայց գրեթէ միեւնոյն ատեն յետս ընկրկեցաւ՝ խուլ հծծիւնով մը եւ սարսափի չարժուձեւով մը։

Միակ նայուածքով մը, իր առջեւ պարզուած կը տեսնէր մահուան տեսարան մը, կը տեսնէր Էօժէնը՝ ճերմակ արձանի մը չափ տժգոյն, ու աչքերը փակած, ձեռքերը իրարու կցած, եւ գլուխը արիւնոտած բարձին վրայ դրուած։

Այս ահռելի տեսարանին հանդէպ դուքսը սարսռաց։

Զգաց թէ խելքը կը կորսնցնէր, եւ ուժով մը սեղմելով ծեր բժիշկին ձեռքը, ըսաւ անոր ականջէն վար, կակազելէն.

—Այս ամէնը գէշ երազ մըն է միայն... մղձաւանջ մը, անանկ չէ՞, տոքթոր, Աստուծոյ սիրոյն, ըսէ՛ք ինծի։

—Ցաւօք սրտի, պարո՛ն դուքս, պատասխանեց գիւղին բժիշկը, քաջութի՛ւն, որովհետեւ այդ ամէնը իրականութիւն է... Եւ սակայն, կը կրկնեմ, ոչինչ կայ յուսահատական..., կ'երդնում որ ձեր կինը ողջ է, ինչպէս նաեւ ձեր զաւակը։

Սիժիսմոն, աննկարագրելի խռովանքի մը մատնուած, ա՛լ բան մը չհարցուց։

Գնաց ծունր դնելու անկողնին առջեւ, յետոյ, բռնելով Էօժէնին ձեռքը, իր շրթունքներուն մօտեցուց՝ զայն պաղած եւ փայտացած զգալու երկիւղով։

Բայց քիչ չատ ապահովուեցաւ, երբ այդ ձեռքին մէջ կեանքի կէս մը ջերմութիւն գտաւ։

Ոտքի ելաւ եւ ուզեց շրթունքը իր կնոջ կապարագոյն ճակտին տանիլ։

Այն ատեն տեսաւ գլխուն խորունկ վէրքը՝ որմէ կաթիլ կաթիլ կը հոսէր արիւնը։

Այս արիւնը, այս վէրքը՝ որոնցմէ բան մը չէր հասկնար, համոզել տուին զինքը թէ՝ ինքը իրականութենէ դուրս բանի մը հանդէպ կը գտնուի, եւ թէ երազի մը խաղալիք եղած էր։

—Տօքթո՛ր, աղաղակեց, իրականութի՞ւն է աս, կարելի՞ է... տեսէ՛ք...

—Դժբաղդաբար իրականութիւն է, դժբաղդաբար կարելի... մրմնջեց Պ. Լըռուայէ։

—Ի՞նչ եղաւ ուրեմն, Աստուած իմ...

—Ոճիր մը...

—Ոճի՞ր մը... կրկնեց Սիժիսմոն ապշած, ո՞վ գործեց այդ ոճիրը... եւ ի՞նչ նպատակաւ։

—Մէկ երկու դժոխային չարագործներ ներս մտեր եւ իրենց գործը սկսեր են նախ գողութեամբ եւ յետոյ սպանութեամբ։

[Շարունակելի]

ՀԵՌԱԳԻՐ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԱՄԵՆ. ՊԱՏՐԻԱՐՔԷՆ

Երուսաղէմի Պատրիարք Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Արք. մարտ 30 թուականաւ հեռագիր մը ուղղած է Պատրիարքարան, որով կ'իմացնէ թէ միաբանութեան մէջ ծագած վէճը բոլորովին վերջ գտեր և բարեկարգութիւնը վերահաստատուեր է. այս մասին հարկ եղած կարգադրութիւններն ալ տեղի ունեցեր են անցեալ շաբաթ օր: Հեռագրին մէջ աւելի մանրամասնութիւն չկայ, սակայն կ'սպասենք որ նորանոր տեղեկութիւններ և նամակներ ամբողջացնեն այս համառօտ հեռագրական ծանօթութիւնը: Մեր մասին, ուրախ ենք այս տեղեկութեան համար, որ երեք բան կը յայտնէ, նախ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին ծանօթ խոհականութիւնը, երկրորդ Ն. Ամենապատուութեան այն տրամադրութիւնը որով կ'ուզէ հասկցնել թէ Պոլսոյ Պատրիարքարանի կողմէ որ և է ձեւով ու եղանակով միջամտութեան պէտք չըկայ, և երրորդ թէ մեր այն հրատարակութիւնները թէ վանքին մէջ այս պահուս ամէն վէճ վերջ գտած է, կատարելապէս ճիշդ են, ինչպէս ճիշդ են նաեւ այս խնդրոյն նկատմամբ մեր միւս բոլոր գրածներն ալ: Այս առթիւ հարկ կը զգանք յիշեցնելու որ պաշտօնակից մը երէկուան թուով կը գրէ թէ Աղեքսանդրիոյ մէջ ծախուած Երուսաղեմապատկան գետնին արժէքը՝ 28,000 ոսկի՝ վանքին պարտքին յատկացուած է, ինչպէս նաեւ 20,000 ոսկի ի հաշիւ պարտուց ստացուած գումարը: Նախ և առաջ ըսենք թէ ասոր հակառակը բնաւ չկայ, միայն թէ միաբանութիւնը կը պահանջէր որ այդ 28,000 ոսկիով հասութաբեր կալուած մը գնուի և անկէ գոյացած տարեկան շահը յատկացուի պարտքը վճարելու. այսպէս չեղաւ սակայն և այս՝ բոլորովին քմահաճ կարգադրութեամբ: Ասկէ զատ այդ գետնին արժէքը, ինչպէս նաեւ ի հաշիւ պարտուց ստացուած գումարը բաւական էին պարտքը ամբողջովին ջնջելու, ի՞նչ եղաւ ուրեմն արժեթղթերու փոխարժէքը: Սակայն մեր այդ պաշտօնակիցը իմացեր է իրազեկ աղբիւրէ (*) թէ այդ վաճառումը անհիմն է. Թող ուրեմն Երուսաղէմէ պաշտօնապէս երկտող հերքում մը տրուի թէ այդպէս արժեթուղթեր չեն ծախուած, մինչ եւ կ'առնենք մեր գրածը, մինչդեռ հիմայ իրաւունք ունինք պնդելու և պատրաստ ենք ապացուցանելու թէ այդ վաճառումը տեղի ունեցած է, և ծախուած արժեթուղթերուն մէկ մասն ալ կը վերաբերէր հանգուցեալ Սիմէոն Արքեպ.ի, որուն մահովը Երուսաղէմի վանքին մնաց: Արդ, այս գումարին հաշիւը ո՞ւր է: Թերեւս ըսեն թէ Երուսաղէմի մէջ պանդոկներ շինուած են, սակայն անոնց շինութեան համար ալ գործածել մէկ քանի գետիններ ծախուած են եւ բաւական ալ պարտք մնացած է: Այս մասին ալ պատրաստ ենք հարկ եղած մանրամասն բացատրութիւնները տալու երբ պէտք տեսնուի: Մեր գրածներուն ամենէն աննշան մէկ կէտն իսկ հաստատելու պատրաստ ենք: Վէճին կարգադրութիւնը յայտնող հեռագիր մըն ալ հասած է Տ. Գէորգ եպսկ.էն:

—o—

ՌՈՒՍՈՒՑՉԱՑ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿԸ

Ուսուցչաց Օգնութեան սնտուկի հոգաբարձութիւնը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ: Նորընտիր անդամ Երուանդ էֆ. Դարաեան առ Ս. Պատրիարքն ուղղած գրով մը հրաժարական մատուցած ըլլալով, հոգաբարձութիւնը նոյն սնտուկի կանոնագրի 8րդ յօդուածին համաձայն որոշեց իր ներկայացուցած նախորդ երկու ընտրելիներու վրայ, որոնք են Գրիգոր էֆ. Մ. Յակոբեան և Եդուարդ էֆ. Գարակէօզեան, ընտրելի ներկայացնել նաև Տօքթ. Միհրան էֆ. Վարդազարեանը: —Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան որ 1901 հոկտ. 28ին ի յիշատակ իր վաղամեռիկ կողակցին 100 Օսմ. ոսկի նուիրած էր օգնութեան սնտուկին, ներկայացուց աւանդագիրը նոյն գումարին որ այն ատենէն ի վեր բանած տոկոսներովը յանգած էր $105.53\frac{1}{2}$ Օսմ. ոսկիի, եւ արժան դատուեցաւ դարձեալ որ նոյն գումարը ըստ առաջնոյն մնայ 4 առ հարիւր տոկոսով Գարակէօզեան Եդուարդ էֆ.ի քով: Այս առթիւ գանձապետ Գնաճեան էֆ. հաղորդեց թէ ըստ հրահանգի իր քով պատրաստ գտնուած գումարով անցեալ տարի յունիս 27ին գնուած էին Քրէտի Ֆօնսիէ կէմփանիին հետեւեալ 7 արժեթղթերը որոնց թիւերն են՝ 266021, 266023, 266027, 266029, 266030, 266031, 266033:

Հոգաբարձութիւնն այս կարգադրութիւնները հաստատելէ ետքը, գիտելով որ կանոնագրեալ 300 ոսկիի նախնական դրամագլուխը հարկ էր օր առաջ ամբողջացնել, արժան դատեց իր նախորդ նիստերուն մէջ ունեցած խորհրդակցութեանց համաձայն բացառիկ հանգանակութիւն մը կատարել ամբողջացնելու զայն, եւ այս նուիրատուութիւնը հաճելի ընծայելու համար, հանգանակութեան մասնակցողներուն միայն վիճակաւ պարգեւ յատկացնել հանգուցեալ Այվազովսքիի մէկ նկարը որ նախկին Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան կողմէ նուիրուած էր յօգուտ Սնտուկին. — Կիրասոնէն Կարապետ էֆ. Թուլումճեան իր աշխատասիրած Առեւտրական աշխարհագրութենէն 10 օրինակ նուիրած էր յօգուտ Ուսուցչաց Սնտուկին: Հոգաբարձութիւնը իր գոհունակութիւնը յայտնեց այս նուէրին համար, եւ արժան դատեց նոյն գրքերն եւս արդէն նուիրեալ ուրիշ գրական նուէրներու հետ վաճառել յօգուտ սնտուկին՝ Պալիկեան գրավաճառատան միջոցաւ, և անոնց արդիւնքը յատկացնել որոշեալ բարեգործական նպատակին: Հետեւաբար նոյն գրատան մէջ պիտի վաճառուին հետեւեալ գրքերը՝ որոնք են՝ 1. Առտնին տնտեսութիւն, Կարապետ էֆ. Իւթիւճեանի գին 4 ղրշ. 2. Լօժէնի Բօլքա Ա. Մերճանի 5 ղրշ. 3. Լ'Բոտէալ մազուրքա, Ա. Մարկեանի գին 5 ղրշ. 4. Առեւտրական աշխարհագրութիւն՝ Կարապետ էֆ. Թուլումճեանի, գին 10 ղրուշ: —Հոգաբարձութիւնն այս խորհրդակցութիւնը կատարեց նոյն սնտուկին հասոյթի նոր աղբիւրներ հայթայթելու մասին, եւ ինչպէս ասկէ առաջ ալ խորհած էր, անպատեհ չտեսաւ որ մանկանց ծննդեան եւ մկրտութեան ու նոր դպրոց զրկուելու սկզբնաւորութեանն առթիւ մէյմէկ նուէրներ ըլլան յօգուտ սնտուկին և դիւանին յանձնեց այս մասին յայտարարութեան մը պատրաստութիւնը: —Հոգաբարձութիւնն որոշեց յետ այսորիկ ամէն ամսագլուխ երկուշաբթի օրերը նիստ գումարել ըստ առաջնոյն Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ.

=o=

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ Տ. Իգնատիոս քհ.ի օծման արարողութիւնը կատարեց երէկ Գումգաբուի դրսի եկեղեցին մէջ տեղւոյն քարոզիչ Տ. Եզնիկ եպսկ. Ապահունի:

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Կաթող. ընտրութեանց նկարագրութիւնը ըրած ատեն, «Փունջ» իր վերջին թիւին մէջ ըսած էր թէ կարգ մը նուիրատուութիւններ եղած են Սըսոյ վանքին, բայց չէ յիշուած թէ Պատրիարքարանի պատուիրակ Յարութիւն էֆ. Գարամանեան ի՛նչ նուիրած է: Մէրսինէն «Արեւելք»ի գրուած նամակի մը մէջ կը կարդանք թէ Յարութիւն էֆ. Գարամանեան Ատանայէ մեկնելէ առաջ կարեւոր գումար մը նուիրեր է Սսոյ վանքին:

ԲԱՐԵՊԱՇՏ ԱՆՁՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ առաջարկեր է Ս. Պատրիարքին, գրաւոր քարոզներու մրցում մը հաստատել և լաւագոյն քարոզներէ բաղկացեալ գիրք մը հրատարակել ժողովրդեան համար, և ասոր համար գումար մը դրած է Ս. Պատրիարքին տրամադրութեան ներքեւ: Ն. Սրբազնութիւնը ընդունելով յիշեալ անձնաւորութեան այդ փափաքը, շրջաբերականաւ մը պիտի հրաւիրէ բոլոր եկեղեցականները՝ լաւագոյն քարոզներ խմբագրել և յղել մրցման ենթարկուելու համար: Մրցումը պիտի կատարէ գրական յանձնաժողով մը: Մրցանակները աստիճան առ աստիճան պիտի ըլլան:

ԱԶԴ

Մեր նոր շահագրգռական թերթօնին՝ «Երեւակայական Միլիոններ»ու սկսած օրէն, այն է անցեալ չորեքշաբթի մարտ 26էն սկսեալ «Սուրհանդակ» ունենալ փափաքողները կրնան ստանալ խմբագրատունէս ուր տրամադրելի կայ, կամ պահանջել լրագրավաճառներէն:

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

14 Ապրիլ 1903

Երկաթուղի (Lots Turcs)	126.75
Պանք Օթթ. (Banque Ott.)	598.
Ֆրանս. % (3% Français)	98.77
Րէժի (Tab. Turcs)	368.50
Գօնսօլիտ (R. Turque D.)	29.55
Թրանսվալ (Transwal)	144.—

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

(ՕՍՄ. ԱԺԱՆՍ)

ՊԱՇՏՕՆ.—Ոգելից ըմպելեաց և արմտեաց մաքսատան տեսուչ անուանեցաւ Պոլսոյ շրջականերուն մաքսային տեսուչ Սաադէ պէյ, որուն յաջորդեց ոգելից ըմպելեաց և արմտեաց մաքսատան տեսուչ Թալէաթ պէյ, Իզմիրնէի մաքսատան տեսուչ անուանեցաւ Աֆր. Տրիպոլսոյ մաքսատան տեսուչ Ճագգը Աբիֆ պէյ, որուն յաջորդեց Իզմիրնէի մաքսատան տեսուչ Միւշֆագ էֆ.:

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Սանիյէի աստիճան տրուեցաւ Բարիզի Օսմ. դեսպանատան Գ. քարտուղար Ֆէրիտ Սարաջ պէյի:

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կայս. Իրատէով զինուորական վարժարանաց մէջ պաշտօնավարող Ֆէրիգ ֆօն Վիթֆօրթ, Իմհօֆ և Ասլէր փաշաներու, և Կայս. ապարանքներէն Միրլիվա Ճէվատ փաշայի:

Բ. Մէճիտիէ՝ Ֆրանս. Երեսփ. Ժողովին անդամներէն Պ. Լօժէն Շնայտըրի և Բ. Շէֆագաթ՝ տիկնոջը:

Բ. Օսմանիյէ՝ Պոլսոյ հելլէն դեսպանատան գործակատար Պ. Բօթէնի:

Գ. Մէճիտիյէ՝ գերման գեղարուեստագէտ դաշնակահար Պ. Ալպէր Ֆրիտէնթալի:

ՇՔԱԴՐԱՄ. —Լիյագաթի ոսկի շքադրամ տրուեցաւ Կայս. Թիկնապահ Ֆէրիգ Ահմէտ Ալի փաշայի:

Իմթիյազի ոսկի և արծաթ շքադրամ՝ Հելլէն դեսպանատան Ա. թարգման Պ. Նաւմի:

ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱԿԱՆԵՐՈՒՆ մաքսային տեսչութեան պաշտօնէութիւնը՝ Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ փոխադրուած է Հայտար Փաշայի նորակառոյց շէնքը, և հոն տեղի պաշտօնեաներուն հետ միացուելով, այն տեղը Տեսչութեան կեդրոն որոշուած է:

—o—

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Գօնիա-Պաղտատ-Պասրա երկաթուղիին մինչեւ Պասրայի ծովածոցը շինութեան մասին, Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան՝ 1902 յունվ. 17 թուակիր Կայս. Իրատէով՝ տրուած արտօնութեան համաձայն, նոյն ընկերութիւնը առջի օրը ձեռնարկեց կազմելու ի մշտոյշինութիւնը սկսուելիք այդ երկաթուղիին նոր ընկերութիւնը: Գումարումը տեղի ունեցաւ Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան տնօրէն Տքթ. Զանտէրի բնակարանը: Ներկայ էին նաեւ Պ.Պ. Հիւկենէն, Թէօֆա՝ ներկայացուցիչ գերման խմբակին, և Պ. Պ. Կ. Օպուանօ եւ հրամանատար Պէրժէ՝ ներկայացուցիչ ֆրանս. խմբակին: Ընկերութիւնը կազմուած է «Պաղտատի Օսմ. Կայս. երկաթուղւոյ ընկերութիւն» անուամբ և 15 միլիոնֆր. դրամագլուխով, որուն մէկ տասներորդը վճարուած է, անոր բաժնեթուղթերը ստորագրուած ըլլալով ներկայ անդամներուն կողմէ, թէ՛ իրենց անուամբ եւ թէ՛ իրենց ներկայացուցած անձերուն անուամբ: Օսմ. կառավարութիւնը, պայմանագրութեան իրեն տուած իրաւունքով, ստորագրած է հրապարակ հանուելիք բաժնեթուղթերու մէկ տասներորդը: Ձեւակերպութիւնները կատարուած ըլլալով, ժողովը ինքզինքը օրինաւոր կերպով հաստատուած հռչակեց, եւ վարչական խորհրդոյ ընտրութեան ձեռնարկելով, նոր ընկերութեան նախագահ ընտրուեցաւ Տոյչէ Պանքի տնօրէն եւ Անատոլուի երկաթուղեաց ընկերութեան վարչական խորհրդոյ նախագահ Պ. Կվիննէր, եւ փոխ-նախագահ՝ Բարիզի Օսմ. Պանքային վարիչ Պ. տը Վէրն:

—Անատոլուի երկաթուղեաց ընդհ. տնօրէնի օգնական Պ. Հիւկնէն առջի օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ դէպի Պերլին և Բարիզ, երկաթուղիի այս նոր գծին վերաբերեալ գործերու համար:

—Լոնտոնէն երէկ հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ՝ «Սթանտարտ»ի տեղեկութեանց նայելով, անգլիացի դրամատէրները համաձայնած են գերման և ֆրանսացի դրամատէրներու հետ, Պաղտատի երկաթուղիին շինութեան ձեռնարկին մասնակցելու համար:

ԲԱՐԻԶԻ Օսմ. դեսպան Բարձր. Մունիր փաշա՝ որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր: իր պաշտօնատեղին վերադառնալու առթիւ առջի առտու Կայս. Պալատ երթալով հրաժեշտ առաւ եւ Կայս. մեծարանաց արժանացաւ: Մունիր փաշա ապա Բ. Դուռը գնաց և Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու իր խորհրդականին և Արտաքին գործոց նախարարին ու իր խորհրդականին հետ տեսակցութիւններ ունենալով՝ հրաժեշտ առաւ: Մունիր փաշա՝ իր զաւկին հետ առջի օր արեւելեան ճեպընթացով Բարիզ մեկնեցաւ: Միեւնոյն կառախումբով Բարիզ մեկնեցան նաեւ Պրիւսէլի Օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Միւֆիտ պէյ և Պէրնի Օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Բաղըպ պէյ:

ԳՈՍՈՎԱՅԻ կուսակալ Հաֆըզ Մէհմէտ փաշայի մահը՝ Ռումէլիի նահանգներու ընդհ. քննիչ Հիլմի փաշայի կողմէ Կայս. Պալատ հաղորդուած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանը ցաւ զգացած և հրամայած է որ հանգուցելոյն կտակին համաձայն անոր մարմինը Գոսովա փոխադրուի ու հոն թաղուի: Հանգուցեալին մահը լսուելուն, նահանգին պաշտօնատարներն ու պաշտօնեաները, զինուորական հրամանատարները և տեղւոյն երեւելիները, ինչպէս նաեւ Սկիւպի օտար հիւպատոսները՝ հանգուցեալին ապարանքը երթալով, անոր փեսին՝ Հաֆըզ Բէքիր պէյի ցաւակցութիւն յայտներ են: Հիւպատոսարաններն ալ իրենց դրօշները կէս մը վար առեր են: Հանգուցեալին մարմինը ի ներկայութեան ընդհ. քննիչ փաշային և Կայս. Թիկնապահներէն ուրիշ փաշաներու, դպրոցի ուսանողներու, չէյխերու և ոստիկաններու ու ոստիկան զինուորներու, ապարանքէն կայարան փոխադրուեր, և հոնկէ ալ կառախումբով գերեզմանատուն տարուեր է: Միեւնոյն կառախումբով գացեր են նահանգին մէքթուպճի Մազհար պէյ, ուրիշ պաշտօնատարներ, զինուորական սպաներ, և երեւելի անձնաւորութիւններէ ոմանք:

ՄԱՏՐԻՏԻ բժշկական համաժողովին մէջ ցրուելու համար, Կայս. Իրատէով Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը՝ «Համիտիէ» մանկանց հիւանդանոցին վիճակագրութենէն 400 օրինակ զրկեց համաժողովին:

ՋԱՏԿԻ տօներուն առթիւ Յունաց Պատրիարքը խնդրագիր մը մատուցած է Դատական նախարարութեան, խնդրելով որ առժամապար ազատ արձակուին պարտքերու և թեթեւ յանցանքներու համար կեդր. բանտին մէջ գտնուող Յոյները:

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.— Իրենց ուսումը Գերմանիոյ մէջ աւարտած կարգ մը սպաներ Կայս. Գ. Զօրաբանակի մէջ պաշտօնի կոչուած ըլլալով, առջի օր Սելանիկ մեկնեցան:

—Իշթիպի մէջ, տեղական կառավարութիւնը տեղեկացած ըլլալով որ պուլկար աւազակներու խումբ մը պահուած էր Ռուպիա գիւղին մէջ տուն մը, ոստիկան զինուորներու ջոկատ մը զրկեց որ շրջապատեցին այդ տունը, հրաւիրելով աւազակները որ անձնատուր ըլլան: Այս վերջինները զէնք պարպեցին զինուորներուն վրայ, որոնք փոխադարձաբար պատասխանեցին: Աւազակներէն քանիները մեռան և մէկը վիրաւորուեցաւ:

—«Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ՝ ընդհ. քննիչ Հիլմի փաշա ծանուցած է ժողովրդեան մունետիկներու միջոցաւ թէ՝ վարչական միջոցներ ձեռք պիտի առնուին: Անոնք որ չարակամութեան ապացոյց տան պիտի պատժուին: Ներկայ ազդեր կը տպուին, պատերը փակցուելու համար:

—Սելանիկի կուսակալը, որ Գարաֆէրիէ գացած էր՝ քննական պաշտօնի համար, նահանգագլուխ քաղաքը վերադարձած է:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Պ. ՉԵՐՊԻՆԱՅԻ ՀԱՄԱՐ.—Միթրովիցայի ռուսական հիւպատոս հանգուցեալ Չերպինայի հոգւոյն համար հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ առջի օր մայրաքաղաքիս ռուս դեսպանատան մատրան մէջ: Ներկայ էին, մատրան աջ կողմը՝ Կայս. կառավարութեան կողմէ Երկրագործական նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, Արտաքին գործոց նախարարութեան դիւանական Նասիմ փաշա, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին պետ Եուսուֆ պէյ Քուսա, և գնդապետ Տքթ. Աղեքսանդր պէյ Արապեան՝ իբր ներկայացուցիչ Սպարապետութեան: Ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվ, Դանիէլի ռուս. ընդհ. հիւպատոս Պ. Մաքսիմով, աւստրեւհունգարական, ֆրանսական, անգլիական, իտալական, պարսկական, ամերիկեան, պելժիական, հոլանտական, հելլենական, ռումանական, սերպիական եւ Սեւ-Լեռան դեսպանները, Գերման գործակատար կոմս Սթրոմֆէլտ, և պուլկարական գործակատար Պ. Կէշօֆ: Ներկայ էին նաեւ դեսպանատանց թարգմանները և պաշտօնատարներ, ռուս. դեսպանատան պաշտօնէութիւնը եւն.: Մատրան ձախ կողմը յատկացուած էր տիկիններու, որոնց մէջ կային Օր. Նէլիտով, տիկնայք Մաքզով, Մանսուրով, Իշխանուհի Թրուպէցքոյ, Սմոլիցա, տիկ. եւ օրիորդք Թ. Մավրոգորտատօ, եւն.: Յունաց Պատրիարքը ներկայացուցիչ զրկած էր, մէկը կրօնական եւ միւսը աշխարհական: Եկեղեցական արարողութեան աւարտումին, ներկաները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Պ. Զինովիէվի:

ԹՈՒՐՔԲԷՅ-ՀԷԼԼԷՆ առեւտրական պայմանագրութիւնը անցեալ շաբթու ստորագրուեր է Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարին և Աթէնքի Օսմ. դեսպան Րիֆաթ պէյի կողմէ, եւ անոնց միջոցաւ հելլենական խորհրդարանին ներկայացուեր ու առաջին ընթերցմամբ մը ընդունուեր է:

ՅՈՒԹԹ. ԳԱՄԳՈՒՐՕՂԼՈՒ Միթրովիցայէն մայրաքաղաքս վերադարձաւ երէկ:

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԻ նաւահանգիստը բացուեցաւ երէկ:

ՊԱՂԱՔԱՊԵՏ Բարձ. Ըռտվան փաշա հրաման ըրած է բոլոր թաղապետական շրջանակներուն՝ մէկ ցանկը պատրաստել բոլոր այն փողոցներուն՝ որոնք նորոգութեան կը կարօտին:

ԿԱՑԻՆՈՎ ՍՊԱՆՆԱԾ.—Գալգանտէլէն գաւառակին գիւղերէն մէկուն մէջ, Իլիաս էֆ.ի Ըճէճեա անուն սպասաւորը՝ կացինով սպաննելէ ետքը իր կինը, փախեր է, բայց ձերբակալուեր է վերջերս:

ԱՐԿԱԾ.—Թօփհանէի Լըմ.քճի պաշի փողոցին մէջ Թուրք կին մը լաթ փռելու համար պատշգամ ելած ըլլալով, պատշգամը կը փլի և խեղճ կինը 7 մէթր բարձրութենէ մը վար կ'իյնայ, և գլխէն, թեւէն, ու մարմնէն ծանրապէս կը վիրաւորուի:

ՌԾԻՐ.—Առջի գիշեր, կօշկակար Կարապետ, Բերա, Պիւլպիւլտէրէ, գինետան մը մէջ իր ընկերներուն հետ նուագ զարնել կուտար նուագածու Սոթիրիին, երբ մէջերնին վէճ մը ծագեցաւ և Կարապետ դանակի հարուած մը տուաւ Սոթիրիի սրունքին: Կարապետ ձերբակալուած է:

—Կիրակի գիշեր, Բանկալթիի մէջ, յոյն երիտասարդի մը կողմէ քաշուած ռեվոլվէրի հարուած մը վիրաւորեց Մկրտիչի ազդրը: Զարգործը փախած է: Վիրաւորեալը հիւանդանոց փոխադրուած:

Պ. ՎԱՍԻԼ ՍԻՏԷՐՕԲՈՒԼՕՍԻ Բերայի երիտասարդաց ձօնած, «Առ Նուվօ» (Art nouveau) Բօլքան կը վաճառուի Բերայի ամէն միւզիքի խանութները: Սոյն բօլքան յիշեալ երիտասարդին առաջին գործը ըլլալով հանդերձ, բաւական ընդունելութիւն գտած է:

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ Բերայի և Պոլսոյ մասնաճիւղերը գոց պիտի մնան վաղը, Աւագ Հինգշաբթի, և յառաջիկայ երկուշաբթի ապրիլ 20 (Ն. Տ.)

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷԻ

Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին, և Բերայի ու Պոլսոյ մասնաճիւղերը գոց պիտի մնան վաղը, Աւագ Հինգշաբթի, և յառաջիկայ երկուշաբթի:

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ն. Ճ. Հալէպ. — Ձեր ղրկած առանց կնիքի «Սուրհանդակ»ը ստացանք: Ձեր բաժանորդագրութիւնը մէկ ամիս աւելցաւ:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Ապրիլ.— Էտուըրտ Թագաւորը առտուն Ճիպրալթարէն ճամբայ ելաւ դէպ ի Մալթա:

ԲԱՐԻԶ.—Մարսիլիոյ մէջ խանդավառ ընդունելութիւն մը եղաւ Նախագահ Լուպէի: Նախագահը զինուորական պատուանշաններ բաշխեց կայարանին մէջ: Այս արարողութենէն վերջը կառավարչատուն գնաց քաղաքին գլխաւոր փողոցներէն: Նախագահը վաղը «Ժան տ'Առք» յածանաւովը պիտի նստի, Ալժերիա երթալու համար:

ԱԹԷՆՔ.—Արուեստագիտական հանդէսին բացումը յունիս 2ին յետաձգուեցաւ:

— Այսօր հացկերոյթ մը տրուեցաւ գերման իշխաններուն ի պատիւ, որու միջոցին Եօրկիոս Թագաւորը սիրալիր բաժակաճառ մը արտասանեց: Ն. Վեհափառութիւնը Ս. Փրկիչ պատուանշանը նուիրեց Գերմանիոյ գահաժառանգին: Իշխանը իր ջերմ գոհունակութիւնը յայտնեց արտաքին գործոց նախարարին, Աթէնք այցելութեանը առթիւ:

ՊԵՐԼԻՆ.—Վիլհէլմ կայսրը Իտալիա ճամբորդած ատեն, կոմս Վալտէրզէ ալ իրեն պիտի ընկերանայ:

ԱԼԺԷ.—Նախագահ Լուպէն դիմաւորելու սահմանուած նաւատորմիղը հոս հասաւ:

ԲԵՆԴԵՐԱՊՈՒՐԿ.—Արտաքին գործոց պաշտօնատան եկեղեցին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի յիշատակ հանգուցեալ Չերպինայի, ի ներկայութեան աւստրեհունգարական, գերմանական և սերպիական դեսպաններուն, պուլկարական գործակատարին և Պուլկարիոյ իշխանին թիկնապահ հարիւրապետ Կոնչէֆի: «Նովօսթի» կը ծանուցանէ թէ հարիւրապետ Կոնչէֆ Ֆէրտինանտ իշխանին կողմէ նամակ մը պիտի յանձնէ Ցարին:

ՉԷԹԻՆԷԼ.—Մայր-եկեղեցւոյ մէջ, հոգեհանգստեան պատարագ մատուցուեցաւ ի յիշատակ ռուս հիւպատոս Չերպինայի: Ներկայ էին իշխան Միրքօ, իբրեւ ներկայացուցիչ իր հօրը՝ Նիքոլա իշխանին որ հիւանդ է, ռուսական դեսպանը, պուլկարական գործակատարը, նախարարները և բարձրաստիճան սպաները:

ՄԱՏՐԻՏ.—Քաղաքիս Անդրադլանտեան ընկերութեան մթերանոցները կրակ առին: Անձի կորուստ չկայ:

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռէօթէր Բեքինէն կ'իմանայ թէ գինետան մը մէջ վէճ մը ծագեր է յիսուն աւստրիացի և յիսուն գերմանացի զինուորներու միջեւ: Վէճը կռիւի վերածուեր է փողոցին մէջ: Կռուարարները քարեր, գաւազաններ գործածեր են. շատեր նոյն իսկ դանակ եւ զէնք ունէին: Վերջապէս գերմանական գումարտակ մը եւ աւստրիական պահակախումբ մը միջամտելով, զատեր են կռուարարները և փողոցը մաքրեր են: Կռուարարներէն մէկ քանին հիւանդանոց փոխադրուեր են:

=o=

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼԻԶՊՈՆԱ, 14 Ապրիլ.—Մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Լիզպոնայի մէջ, Իտալիոյ Թագաւորը ընդունելու համար:

ԲԱՐԻԶ.—Երեք Միաբանութիւններ որոշեցին ընդդիմանալ:

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Ս. Յարութեան առթիւ նուիրած են՝ Հաստատութեանս Խնամակալուհիներէն Տիկին Իսկուհի Փափազեան 2 օսմ. ոսկի, բարեսէր Տիկ. Ոհ. 1 օսմ. ոսկի, Քղեցի ազգայիններէն Խորէն էֆ. Եէլէսէկեան 20 ղշ., Սարգիս էֆ. Խթէեան 10 ղշ., Սարգիս էֆ. Շահնազարեան 10 ղշ., Յարութիւն էֆ. Տիլպէրեան 10 ղշ., Պօղոս էֆ. Սէմէրճեան 10 ղշ., Թորոս էֆ. Զիլինկիրեան 10 ղշ., Պետրոս էֆ. Բոյկեան 10 ղշ., բարեսէր Ոհ. 10 ղշ., բարեսէր Ոհ. 5 ղշ., ընդամենը 95 ղշ. հաճեցան նուիրել ձեռամբ Խուբեսցի Նշան էֆ. Տիլպէրեանի ի յիշատակ հանգուցեալ Մելքոն էֆ. Տիլպէրեանի: Զաքար էֆ. Կոտաեան 1 տարեկան «Արեւելեան Մամուլ» նուիրեց: Բարեսէր նուիրատուաց խորին շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ:

Մայր Գալֆ. Աղջ. Որբանոցի
ՔՐԻՍՏԻՆԷ ՄԱՅՐԳՏ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Ս. ՓՐԿԶԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Օլկա Ֆնտրգեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Մկրտիչ էֆ. Գազանճեան:

Հանգուցեալ Յովհաննէս էֆ. Գասարճեանի մահուան տարեդարձին առթիւ՝ երեք օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցիս այրի Տիկին Բարիս Ց. Գասարճեան:

Խաչիկ և Յովսէփ էֆէնտիք Տօղրամաճեան՝ իրենց հանգուցեալ մօր յուղարկաւորութեան առթիւ Եէնիգաբուի Եկեղեցւոյ վճարելու ծախուց աւելորդ գումարը՝ երկու օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		31.34
Ամենէն բարձր գինը		32.38
Երեկուան վար գինը		31.32
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	$122.62\frac{1}{2}$
Երեկուան բարձր գինը		$123.12\frac{1}{2}$
» վար »		$122.62\frac{1}{2}$
Քարափ	»	502
Էմփրիւնի Քրէտի Ֆօնսիէ	»	296.50
Լօթթուս	Ֆր.	82.
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէտ.	Ֆր.	418.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	6.30
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	490.
Թրանսվալ	Ֆր.	143
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.06
Անգլիական ոսկի		109.37
Ֆրանսական ոսկի		87.18
Քրիմիյ		51.50
Բօլ		90.
Ռուպլի թղթադրամ		8.61
Լոնտոն 3 ամիս		111.10
Բարիզ		$23.67\frac{1}{2}$

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 11 Ապրիլ	
Քրէտի Լիոնէ	1085.
Իտալ. Ռանթ	102.60
Օսմ. Մաքս	470
ՊԵՐԼԻՆ 11	
Ռում. Երկթ.	132.20
Ռուպլի (100ը)	216.25
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.32
ԼՈՆՏՈՆ, 11	
Անգլ. գօնս.	91.75
Օսմ. Գօնս. սէրի B.	59.50
» » » C.	31.12
» » » D	28.87
Պանք Օթթօման	13.87
Չէք Լոն.ի վրայ	25.38
ՎԻԷՆՆԱ 11	
Ռում. Երկթ.	118.50
Օսմ. Րէժի	343

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՈՎ.

ԿԵՆՏՐՈՆԱՑԵԼԻ Ղալաթիա
ԴԻՐՔԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պօլիս, Եեճի-ձամի
ՄԱՆԱՆՁԻԻՂ՝ Բերա, Շիտակ ձամբան
Թիւ 347.

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆԴՈՆԻ ԵՒ ԼԻՎԵՐՊՈՒԼԻ ՄԻՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ասալիա, Ատանա, Այտըն, Ադֆօն-Գարահիսար, Հալէպ, Ադէքսանդրիա, Էսխիրէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէլմունի, Դամասկոս, Քօնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշաք, Բորդո-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գննե-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժէթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (քօլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը վերցնէ։

Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրինակներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժէթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կարծրներ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պոնքան կ'ընդունի նաև ոչրոչեալ պայմանաժամով աւանդներ (Depots de fonds) աւանդին տեւողութեան հաւասար, փոփոխական տոկոսի սակով։

Պոլսոյ գործակալութիւնը

վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, և ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ և գօնսիլիասիոնով և ազատ տեղափոխով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը

նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժէթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուտլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանսոյի վիճակահանութեան արժէթուղթեր եւն. եւն։

Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Բուտլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերու բրօմեսները, և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման, կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան 3½ % ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթներու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պղտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժէթուղթերու յատուկ տօսիէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ եղած փոխառութիւնին ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՁԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ

ՍԻԿԱՒՈՒՒ ԹՈՒՂԹ

ԹԻՒ 14- ԹԻՒԹԻՒՆ ՀԷՕՏՈՒՒՍԻ -14 ԹԻՒ

Այս սիկաւոր թուղթերը, որոնք խաբխոս նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տոկունութեան հետեւանօք մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, չատ մը կեղծերը երեւան եկած են. կեղծարարները դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէև, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն ջուղթերու տեսակին, ինչպէս նաև թիւերուն կէսմրիւկի թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետեւ ծախավաճառներէ ոմանք, առելի ստակ շահելու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, և մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր գչել կ'ուզեսան։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընել Խարխոս նշանին, և թիւ 34 թիւթիւն կէսմրիւկիի պոզուսային վրայ սեր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-15

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄՃԻԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս, Մահմուտ Փաշայի գուխը, 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարմարքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գտնուին նաեւ ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մերքներ։

Դաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք մեծ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ժամն են։ 104—40

ՀԱՄԻՏԻՏՅԷ ՖԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ֆերիքէօյի մէջ, մեր հաստատած ֆէսի գործարանին արտադրած ֆէսերը չատ գեղեցիկ են, և երբ թրջուին, առանց կրակի չորցուելով, բոլորովին նոր երեւոյթ մը կը ստանան։ Մեր նպատակը պիտի չլիներ մեր նպատակը կրնանք ամփոփել.— Մրցիլ արտասահմանէն եկած ֆէսերուն հետ՝ չափազանց ժամն ծախելով, մեր գործարանը յառաջ տանիլ, և այս պայմաններուն մէջ քիչ չահով գոհ ըլլալ։ Համիտիէ ֆէսի վաճառման կեդրոնատեղին է.—

Պոլիս, Պահչեգաբու, Թրամվէյի ճատտեն, 21 թիւ խանութը։

Գործարանս այլն վաճառատունէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ուրիշ վաճառատուն չունի։ Մեր յարգոյ յաճախորդները միշտ վաճառատան մէջ կրնան գանել ամէն տեսն իրենց ճաշակին համեմատ չատ գեղեցիկ ֆէսեր, որոնք հետեւեալ գիներով կը վաճառուին։ Ամէկ առաջ 13 ղրշ.ի ծախուած մէջը աթլազով ֆէսերը 8½ ղշ.ի։— 10 ղրշ.ի ծախուած մէջը կրկնակ ֆէսլիները՝ 7 ղշ.ի,—8 ղշ.ի ծախուած մէջը խարիսլ ֆէսերը՝ 5½ ղշ.ի։—5 ղշ.ի ծախուած մէջը տիպիքով ծածկուած ֆէսերը՝ 4 ղշ.ի։ Անոնք որ Համիտիէ ֆէսի գործարանին ֆէսերէն չատ մը առնելով դործածեն, մէկ կողմէն արտասահմանի ֆէսերը առնելով չարաթը 2-3 անգամ կաղապարել տալու ծանծրոյթէն և ուելորդ ծախքէն կ'ազատին, և միւս կողմէ ալ գեղեցիկ ու դիմացկուն ֆէսեր գործածելով առիթը կ'ունենան։

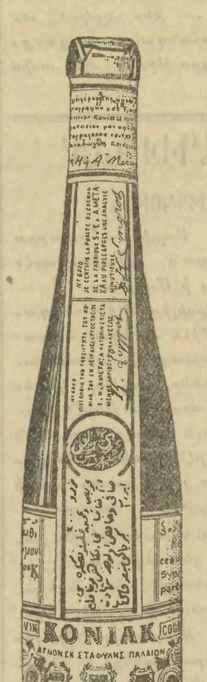
Անոնք որ կը փափաքին Պոլսոյ մէջ զանազան տեղեր խանութներ բանալով մեր ֆէսերը վաճառել, պէտք է դիմեն Պէօյիւք Եէնի խան, թիւ 37-38 սենեակները, վաճառականութեամբ զբաղող Նազարէթ և Մինրան Մուրատեան եղբայրներուն, որոնք գործարանիս առուտրական գործերով կը զբաղին։

Համիտիէ ֆէսի գործարանի՝ Օսմ. կառավարութեան բոլոր քաղաքներուն և գաւառներուն մէջ գործակալներու և յաճախորդներու պէտք ունենալով, 27 ղշ.նոց թղթադրոյմ ղրկողներուն անմիջապէս 5 ֆէս և գործարանիս վաճառման կանոնները պարունակող ցանկը պիտի ղրկուին։

Մեր հասցէին եկած նամակներուն պատասխանները անմիջապէս կը ղրկուին։ Թէ՛ Կ. Պոլսէ և թէ Օսմ. կառավարութեան ամէն կողմերէն առնուած յանձնարարութիւնները մէկ տեսակէն վրայ 50 հատէն պակաս չեն ընդունուիր։

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ փոքրաքանակ ապրանք ծախող վաճառատուն 1էն մինչեւ 20 հաս կրնայ ծախել։

90-30

ԲՐՈՒՅՏ ՀՇՄԱՐԻՏ ԱՄԷՆՈՒՆ ՍԻՐԱԾ ԳՕՆԵԱՔ

ԴՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՏԻՐՈՋ 9 ՀԱՏ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԻ, ՁԱՆԱԶԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԻՍԱՆԵՐԷ 35 ՄԵՏ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ Է

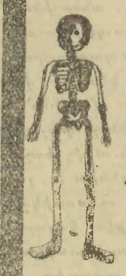
կեղծերէն չխաբուելու համար, իւրաքանչիւր չիշը կը կրէ քիմիագէտ Պ. Սիկրօսի վկայականը, կնիքն ու ստորագրութիւնը։ Ս.րդ, կը յանձնարարուի չիչերու վրայ գանուած պատրոյներուն ուշադրութիւն ընել

Կ. Պոլսոյ և ամբողջ Թուրքիոյ մէջ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Ղալաթա Խան թիւ 9։

Ներկայացուցիչ՝ ՕՒԼՒԱՆՈՍ ՍԱՆԱՆԻ

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՑՍԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԴՈՐՈՒԲՆԵՐՈՒ
Կ. Պոլիս, Պահճէ Գաբու ձէլալ պէյ Խանի կից թիւ 1

ՉԻՓԹԷ ՍՓԷԼԼԷ ՄԱՂԱՋԱՍԸ

Վերոյիշեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական եւ վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱՓԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՓՐԱՓԱՆԱԿ կը վաճառուին։ Ամէն տեսակ կակուղ եւ կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, ականջի կապիճներ (գասըգ պաղը) տեսակ տեսակ գրեհներ (չիրինկա), էլեկտրական մեքենաներ, չերմաչափներ, հեռադիտակներ, խողորաձոյյներ, մանրադէտներ (միքրօսքօփ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի եւն. ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ Ա.ՃԱՆ

ԴԱՇՆԱԿ

ԲԵՐԱ, ԵԼՆԻ ՁԱՐՇԸ ԹԻՒ 8

FERD. THÜRMER

Successeurs-propriétaires : Thürmer frères de deux fabriques de Pianoforte usine à vapeur sise à Meissen en Saxe (Allemagne) fondé en 1834, produisant 1750 Pianos par an, ont l'honneur d'informer l'honorable public qu'il viennent d'établir à Constantinople, Péra, rue Yéni Tcharchi n · 8 un magasin de vente dans le quel les Pianos Thürmer, qui rivalisent avec ceux de meilleurs production de l'univers seront vendus aux prix de fabrique, avec la seule augmentation des dépenses du transport de la fabrique, jusqu'au Magasin de Pèra Par ce fait tous ceux qui acheteront un Piano Thürmer trouveront l'avantage d'avoir un Instrument de la meilleure qualité sous tous les points de vue et à bon marché, garantis, et profiteront du bénéfice que tout marchand de Pianos doit augmenter sur le prix de fabrique pour son gain.

Mr. M Benda, mon gérant à Constantinople en sa qualité de fondé de pouvoirs signera, 24-14

PP. Ferd. Thürmer
A. BENDA

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵՐ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափս վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզը խանի օտ, թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամատեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աչխատին, պիտի չլանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն արժանալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և ազան ծախել շատ ծախելու համար, ինչ որ ակէ առաջ Արտակ Մօսիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւով մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հակել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղինայց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահինն և յիշել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնութեամբ հիմնուած է, «Ալլահ պէրեքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ թիւ 2 դրուշ, սակարկութիւն չկայ։

Ամէն սեռուղկներ
Դիմացկուն սեռուղկներ
Գեղեցիկ սեռուղկներ

Մետուխները" տուներուն ամենէն անհրաժեշտ գոյքերը կը կազմեն. բայց այս մետուխները երեք յատկութիւն պէտք է ունենան. դիմացկունութիւն, աղուորութիւն և ասոնց հետ մէկտեղ ածանութիւն, ինչ որ քիչ մը դժուարու կը համաձայնի առաջին երկու պայմաններուն հետ։ Սակայն ՄԱԳՈՍՈՏ ԷՖ. ԳՐԼՃՃԵԱՆ յաջողած է այս երեք պայմանները իրարու միացնել, և կրնէ կ'ուզէք ունենալ Ա.ԺԱՆ, ԴԻՄԱՑԿՈ՛ՒՆ և ԱՂՈՒՈՐ մետուխներ՝ դիմեցէք

ՄԱԳՈՍՈՏ ԷՖ. ԳՐԼՃՃԵԱՆԻ

որուն խանութը կը գտնուի
Կ. Պոլիս, Էյի Զոպիյէ ճոպրէյէ

ուր ինչպէս մայրաքաղաքին ամէն կողմերէն, նոյնպէս գաւառներէն մետուխի ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ կընդունուին։ 50—28

ՈՒԺ ԵՒ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ

Անպատճառ ձեռք կը բերուի ֆրանսական «ԼՐ ԾԷՆԻՒՄ» էլքսիրէ տը Մալթով, որ կորով կուտայ, մարսողութիւնը կը դիւրացնէ, և առողջութիւնը կը զօրացնէ։ Ծանձնարարուած է լաւագոյն թժիկներէն, միակը՝ որ ԱԼԲՈՒ ՉԻ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ։ Լաւագոյնը որ ամէնէն ալ ժամն է։ 52-11

ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ Մաքրի Խան ՂԱԼԱԹԻԱ

ԽՆԹՕՑ ՕՎ ԼՕՆՏՕՆ

UNION OF LONDON

ԱՆԳԼԻԱՑԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԱԴԻՐ 1714Ի ՀԻՄՆՈՒԱԾ Է ԼՈՆԴՈՆ

Գրամագլուխ Ա. Ո. 3,950,000
Ցարեկեան ապահովագրեալ գումար Ա. Ո. 1,100,000

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՈՐՈՒԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ, ԹԻՒ 71 ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ԿԱՐԴԸ
Ընկերութեան գործառնութիւնք է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Գործակալութիւններ գաւառային գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1828-1829Ի Ի ԲԱՐԻՁ
ՎԱՆՏՈՄԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, ԹԻՒ 9 ՇԻՆԵՐԻՆ ՄԻՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	252	միլիոն ֆրգ.
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ	107	» »
Ապահովագրուած դրամագլուխ	19	միլիառ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900 տարւոյ վերջը հատուցուած վնաս	120	միլիոն ֆրգ.
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ	260	» »
Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԸ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Թուրքիոյ մէջ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով և գիներով։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂԸ կեանքի վրայ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ կ'ընէ Արեւելքի համար մասնաւոր եւ զեղչեալ սակայոյցերով։

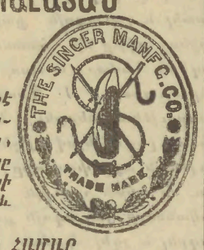
Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Արեւելքի ընկերութեան կեդրոնատեղին՝ ՊՕԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ԴԱՒԹԸՐ ՕՂԼՈՒԻ ԲԱՍԱՀՐ։

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՂ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմերուն ծածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքադրամ առացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ՝ Շիտակ ձամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց թիւ 343 և 343կրկին։
Շիտակ ձամբայ, Կալաթա Սէբայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ՝ Սինկէր խան Թիւնէլին եանէ։
Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ՝ Սուլթան Համամ թիւ 2։
Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ թիւ 13։
ՄԱԿԻՒՍԱՐ՝ Ջարչը Պօղոս թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 34։ կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեդերէն ընտրելու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընել է։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863Ի

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐԱՆԿ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾՔ

Գլխաւոր երթեւեկութիւն.— Ղալաթիա կամուրջին գլուխը։

Բերայի մասնաճիւղ.— Մեծ-փողոց թիւ 333։

Պոլսոյ մասնաճիւղ.— Սուլթան Համամ, Ալլահվէրտի Խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը և մասնաճիւղերը Պանքային վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն։

Ղալաթիոյ գործակալութիւնը ունի վարձու դրասարկղներ, որոնք տոկունութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարկագրի տէրերուն տրամադրութեան տակ դրուած են Ղալաթիոյ և Բերայի գրասենեակներուն մէջ սրահներ։ Պոլսոյ մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխառութիւններ կ'ընէ և իբր գրաւ կ'ընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի Սիրքէճիի մէջ ունեցած իր մասնաւոր միւերանոցին մէջ։

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԵՐՄԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ, Թոփալեան խան

Թոփալեան խանի յիշեալ մեծ վաճառատունը որ հանդերձեղինաց վաճառատուներուն էն հինը և էն նշանաւորն եղած է, բնաւ իր անունը և տեղը փոխած չէ, և իր տէրը, Գ. Երմէնեան վաճառատան գործառնութեանց մէջ ամենայն կանոնաւորութիւն մտցուցած է։

Կը ծանուցուի յաճախորդներուն թէ Թոփալեան խանի չորս կամարները զանազան անուններով և վերջերս բացուած հանդերձեղինաց վաճառատունները Գ. Երմէնեան և Ընկ. վաճառատուներուն հետ ո և է արաբերութիւն և կապակցութիւն չունին։ Հետեւաբար յաճախորդները կը հրաւիրուին դիմել Թոփալեան խանի վաճառատունը։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՆ ԱՒ ԲԱՑ Է

ԹԷՅ, խնայողական նախաճաշ
ԹԷՅ, մինդարար
ԹԷՅ, մարսողական
ԹԷՅ, առողջապահիկ

Մեր վաճառատան առէպ առէպ կը հանուին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Ջինի և Ճավայի ընտրելագոյն ագարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որոնք մեծ քանակութեամբ կ'ապառին։ Այս անգամ հասած և համեղիքը լաւագոյն թէյեր չատ գոհացուցիչ գնեւելով կը վաճառուին։ տուներու մէջ գործածելու թէյեր չատ խնայով զատուած են որոնք գոհ կը թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՒԵՏԻՍ ԱԼԷՄԵՆԻՆ վաճառատունը Թահմիզ փողոց, թիւ 49 Կ. Պոլիս։

Գաւառներէ յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 104—46

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ Ը.ՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTILE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1800Ի

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	15,722693	» »
1901ի հասոյթը	3,308,106	» »

NORTHERN INSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԻՆՇՈՒՐԼՆՍ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1836Ի

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	5,898,800	» »
1901ի հասոյթը	1,332,600	» »

Այս ընկերութիւնք հաւաքարար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հակայ դրամագլխի և պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՋԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ. ԲԱՆ ՈՐԵՒԷՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ԵՐԵՍՈՒՆ ՈՒԹ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

MARITIME INSURENCE Cie

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 130000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն և դրամադարձներն չպիտի նաև ամենուրեք թղթատարով ղրկուած ինչքերը խիստ չահաւէտ եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴԻՐՔԱԿԱԼ Կ. ՊՕԼՍՈՑ, Գ. Ց. ՍԵՐՈՔԵԱՆ.— Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալիփաչա Խան թիւ 22։